
Notat

Til: Per Morstad

Fra: Gyrid Mangersnes

Saksnr./Arkivkode

Sted
ASKER

Dato
30.04.2019

Innspill til arbeid med kommuneplanens samfunnsdel for 2020 – 2031 og økonomi- og handlingsprogram for 2020 – 2023 i nye Asker

Innbyggerpanel

Som en del av involveringsarbeidet med kommuneplan for nye Asker har Fellesnemda besluttet å gjennomføre tre workshoper med et innbyggerpanel med 40 innbyggere fra hele kommunen som representerer befolkningen i kommunen på en god måte. Deltakerne er rekruttert ut fra anonyme lister som ble laget i forbindelse med innbyggerundersøkelsen, som kun er basert på alder, kjønn og geografi. Tema for workshopene var FNs bærekraftsmål, samfunnsutvikling og tjenesteutvikling.

Dette dokumentet presenterer innspill til det videre arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel og økonomi- og handlingsprogram i nye Asker. Dokumentet sammenfatter hovedfunn fra innspillene som ble utarbeidet i workshopene. For utfyllende informasjon vises til rapportene fra hver enkelt workshop.

Fremtidsbilde på vei mot 2040

«Utviklingen av kommunen går veldig bra! Asker er et godt sted å bo, vokse opp, jobbe og bli gammel.»

Flere av oppgavene i innbyggerpanelet hadde fokus på fremtidsbeskrivelser. Under følger en sammenfatning av fremtidsbilder sortert i de tre bærekraftsdimensjonene. Sammenfatningen er bygget på innspill i alle tre workshopene.

Sosial bærekraft er styrket fordi...

Tettstedene er levende, sosiale steder med mye grøntområder og gode møteplasser og aktivitetsmuligheter. Det er bygget mange nye boliger tilpasset innbyggernes behov. Boligsammensetningen er variert og bidrar til at folk møtes og lever sammen på tvers av aldersgrupper og bakgrunn. Økningen av andelen eldre er et utfordring, men løsninger som flergenerasjons-boområder har gitt fin effekt. De eldre er en viktig ressurs i lokalsamfunnene.

Innbyggertorgene fungerer så bra, og er blitt viktige møteplasser. Det er flere innbyggere som deltar i lokale fellesskap, og tar medansvar gjennom å bidra til å skape aktiviteter lokalt. Flere har tatt i bruk friluftsområder, og befolkningen er generelt mer aktiv. Flere møtes og finner sosialt fellesskap gjennom slike aktiviteter.

Flere innbyggere fullfører utdanningsløp og er i arbeid og dette bidrar også til at flere engasjerer seg i lokalsamfunnet sitt. Antall lag og foreninger øker som følge av en mer engasjert og aktiv befolkning. Flere er frivillige.

Lokalsamfunnsutvalgenes arbeid har bidratt til at flere engasjerer seg i saker som angår lokalsamfunnet og dets innbyggere. De spiller en viktig rolle som bindeledd til de øvrige politiske organene. Sammen med innbyggertorgene jobber de fortsatt med utvikling av innbyggernes mulighet for- og lyst til å delta i og skape aktivitet for seg selv og andre.

Miljømessig bærekraft er styrket fordi...

Trafikken mellom tettstedene er enklere nå som det er gode sykkelveier og hyppige busstilbud. Det er flere som jobber lokalt, og båt-tilbudet, bildelingsløsninger og førerløs transport har medført vesentlig lavere andel bilde på veiene, noe som har redusert utfordringene innenfor samferdsel. Vi har særlig fokus på samarbeid med regionene om samferdsel og transport, balansen mellom vekst og vern i utbygging.

Byggeplassene våre er utslippsfrie. Vi har standard for smarthus som brukes i byggeprosjekter. Vi har økt tilgangen til muligheter for dyrking av egen mat i tilknytning til utbyggingsprosjekter.

Det er etablert universitet i Asker, noe som har en god effekt på hele opplæringsløpet, og har vært viktig for det grønne skiftet.

Økonomisk bærekraft er styrket fordi...

Flere er i arbeid som følge av næringsetablering, tilrettelegging for gründere og sosiale entreprenører, samt økt tilpasning til lokalt næringslivs behov for kompetanse.

Kortreist arbeidskraft er resultat av etablering av ny næring, og samarbeid mellom næringslivet og utdanningsinstitusjoner om relevant fagkompetanse.

Flere fullfører utdanningsløpet som følge av kompetanse og kvalitets i oppveksttjenester, samt samarbeid med næringslivet om fagutdanning lokalt.

Færre er uføre pga god tilrettelegging for å ivareta egen helse, og velferdstjenester som forebygger bedre.

Kommunens satsing på kompetanse i tjenestene gjør den til en attraktiv arbeidsplass, og vi har bedre tilgang på ansatte innenfor omsorgssektoren, men utfordres av økende andel av befolkningen med livsstilsrelaterte sykdommer.

Tjenestene er utviklet i samarbeid med innbyggere, næringsliv og lokale aktører. Flere av tjenestene samarbeider med andre aktører om varierte tilbud til innbyggerne.

Digitalisering, og utvikling og bruk nye teknologiske løsninger bidrar til innovasjon og nye velferdsløsninger.

Innspill om FNs bærekraftsmål i lokalt perspektiv

Under oppgaven med FNs bærekraftsmål er innbyggerne blant annet opptatt av....

#3: GOD HELSE

- Det legges til rette for at innbyggere kan ta i bruk områder til aktivitet og friluftsliv, herunder idrettsanlegg
- Gode og tilgjengelige kommunale helsetjenester med nok kapasitet
- Velferdsteknologi
- Samarbeid med frivilligheten om folkehelsearbeid
- Helsefremmende områdeutvikling med gode boligløsninger nært aktivitetsmuligheter

#4: GOD UTDANNING

- Inkluderende skoler som ivaretar elever med særskilte behov og motvirker mobbing
- Gode og tilgjengelige skoletilbud der vgs og fagskoler tilbyr fag som er relevante for lokale arbeidsgivere
- Forberedelse til arbeidslivet, lærlingeplasser lokalt og aktivt næringsliv som tar inn lokal arbeidskraft for eksempel til sesongarbeid
- Opplæring for innvandrere
- Flere tilbud til eldre; foredrag, datakompetanse m.m.
- Samarbeid på tvers mellom skoler, mellom kommune og fylke

#9: INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

- Legge til rette for etablering av nytt næringsliv/gründere, kunnskapsbedrifter
- Utvikling av samferdsel; gange, sykkel, elferger, bil- og sykkelpool, tog, bussløsninger, veier, parkering som gir mindre avhengighet av bil i hele den nye kommunen.
- Boligutvikling og gode bomiljø
- Innovasjonsprosjekter i skolene

#11: BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN

- Gode møteplasser for folk i alle aldre med universell utforming
- Stille krav til utbyggere mht grønne arealer, utnyttelse av solenergi mm
- Næringsparker og kortreiste arbeidsplasser
- Flomsikring
- Grønn mobilitet i nærmiljøer
- Nye energiløsninger
- Vågale reguleringsplaner og krav til utbyggere

#13: STOPPE KLIMAENDRINGER

- Bedre kollektivtransportløsninger
- Ansvarliggjøre innbyggerne
- Gode løsninger for sortering og avfallsløsninger
- Utvikle og ta i bruk fornybare ressurser
- Belønningssystemer og støtteordninger for å ta i bruk fornybar energi-løsninger
- Nok ladestasjoner
- Bruke lokale vel

#17: SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

- Styrke lokaldemokrati og muligheten for påvirkning
- Innbyggertorg med gode kommunale tjenester
- Legge til rette for samarbeid i nabolag og nærmiljøer
- Inkludere flere i arrangementer og aktiviteter
- Effektivisering av byråkratiske prosesser og saksbehandling

Innspill til tema stedsutvikling

Gode tettsteder kjennetegnes ved tilgang til tjenester, handel og service, møteplasser og aktivitetsmuligheter. Særlig er områder for uorganisert aktivitet sentralt i tettstedene løftet frem som et virkemiddel for å bygge lokale fellesskap.

I arbeidet med stedsutvikling er det viktig å sikre og ivareta livskvalitet for innbyggerne og tilrettelegge for å kunne leve, bo og jobbe i gode lokalsamfunn.

- Panelet beskriver et bolig mangfold som gjør at man i ulike faser kan finne tilpassende boliger, boligsammensetninger som fremmer fellesskap og en mangfoldig sammensetning av befolkningen i lokalområdene.
- Behovet for flere rimelige boliger, særlig til seniorer og unge. Flere boformer utvikles der generasjoner kan bo tett. Det bør legges til rette for studentboliger.
- Kulturlandskap og grøntområder videreutvikles.
- Sammensatte bomiljøer med godt tilrettelagte møteplasser, aktivitetsmuligheter og nærhet til kommunale tjenester og kollektivtrafikk.
- I tett bebyggelse med urbane kvaliteter er det flere små boenheter, mens den spredte bebyggelsen ligger mer landlig.

- Nybygg har fokus på smarte løsninger knyttet til energi, og legger til rette for at flere kan bo hjemme lengre.
- Tettstedene har bevart sine særpreg, og det er mindre ensomhet.
- Det er viktig å ivareta et variert handel og servicetilbud også der det er mer spredt bebyggelse
- Legge til rette for flere arbeidsplasser lokalt
- Lokalt næringsliv kan samarbeide med opplæringsinstitusjoner i kommunen om å lære opp arbeidskraft som kan jobbe lokalt.
- Bruke takene til spennende tiltak. Flere bygg i tre.
- Ha arealer for uorganisert aktivitet i tilknytning til skoler og andre flerbruksbygg for å styrke møteplasskvalitetene.
- Formålsbygg som passer godt i landskapet, respekt for lokal byggeskikk og arealer gir lokale særpreg.

Det etableres nærdemokratiske ordninger, og lokalsamfunnsutvalg kan sammensettes bredt av representanter for innbyggere, lag og foreninger, lokalt næringsliv og sosiale entreprenører, foreldreutvalg, elevrådsutvalg. Lokalsamfunnsutvalg kan jobbe med saker som angår lokalsamfunnene, og stedsutvikling kan bli et sentralt tema med fokus på uteområdene; friluft- og grøntområder, idrettsanlegg, lokale trafikkforhold, plassering av offentlige bygg, samferdsel; lokale trafikkforhold, kollektivtrafikk, parkering, gang- og sykkel, støtte lokal frivillighet; fremme folkehelse og inkluderende lokalsamfunn, miljø og informasjon og muligheter for medvirkning i forbindelse med lokale plan- og bygningsprosesser.

Innspill til tema samferdsel og transport

- Transportbehovene vil være i endring, men det er gjennomgående at vi kommer til å trenge transport, og at den må være hyppig nok, smart, og tilpasset utvikling av nærsentre og byggemønstre.
- Utvikle mer miljøvennlig varetransportløsninger som reduserer transportbehovet
- Legge til rette for en annerledes persontransport: bildelingsordninger, førerløse busser m.m.
- Bedre kollektivtransport binder tettsteder sammen og gjør kommunens ulike tilbud mer tilgjengelig for innbyggerne.
- Et attraktivt næringsliv med flere lokale arbeidsplasser reduserer transportbehovet ut av kommunen.
- Bedre transportløsninger som følge av samarbeid mellom selskapene, bil- og sykkelordninger, samkjøring, bruk av fjordene. Samarbeid mellom utbyggere, kommune, veibyggere, innbyggere og bedrifter gir bedre veier raskere.

Innspill til tema tjenesteutvikling

Innbyggerpanelet beskriver mange tjenester vi kjenner i dag; opplæring, helse og omsorgstjenester, infrastruktur som vei og vann, transporttjenester, tjenester

som bidrar til at innbyggerne kan leve gode liv lokalt med aktiv fritid og læring hele livet. Det er tilstrekkelig med tilbud lokalt. Det er tilstrekkelig og gode møteplasser for mennesker i alle aldre, og en sambruk av formålsbyggene bidrar til dette. Det er gjennomgående at tjenestene beskrives med økt fokus på innbyggernes behov – tilpasset samfunnsendringer som klimautfordringer, demografiske endringer med flere eldre som en ressurs i lokalsamfunnene, økt mulighet for deling av alt fra transportmidler til utstyr. Tjenestene beskrives med utgangspunkt i at de er der innbyggerne er; i lokalsamfunnene, og i hjemmene når det er nødvendig.

Opplæringsløpene beskrives som mer tilpasset ulike behov gjennom livsfaser, og styrkes gjennom tettere samarbeid med næringslivet om behov og kompetanseutvikling. Det er større variasjon i utdanningstilbudene, noe som bidrar til at flere utdannes.

Samkjøring av ressurser i tjenestene bidrar til økt bærekraft. Den sosiale bærekraften styrkes gjennom at flere deltar og bidrar i lokale fellesskap, gjerne på tvers av generasjoner. Tjenestene spiller en rolle i å understøtte dette. Innbyggerne får informasjon digitalt, og ved innbyggertorgene

Botilbudene og møteplasser bidrar til at flere møtes og deltar på tvers av samfunnet. Det er bedre samarbeid mellom ulike tjenester rundt innbyggerne i lokalsamfunnene. Kommunene bidrar med fasilitering og gode rammevilkår for å kunne delta og ta medansvar.

I de kommunale tjenestene deltar ulike grupper som frivillighet, besteforeldre, pensjonister inn i tjenestene på tvers av generasjoner. Brukergrupper kobles mot hverandre, for eksempel barnehagebarn sammen med beboere i omsorgsboliger/sykehjem.

God informasjon og involvering, respektfull holdning i dialog og partnerskap, gode kår for frivilligheten gjør det enklere å samarbeide. Bruk av belønningssystemer som fremmer deltakelse og samarbeid. Kommunens tjenester samarbeider mer og bedre med innbyggere og brukere av tjenester. Innbyggertorgenes rolle som arena og kobler er viktig. Frivilligheten er viktig for å skape gode aktivitetstilbud.

Sambruk av store sentrale lokaler i nærmiljøene, gjerne nær trafikk-knutepunkt. Lokaler med funksjoner knyttet til kommunens tjenester åpnes for andre aktører etter skoletid el.l. Kombinere tjenester som tradisjonelt har hatt hver sine bygg for å øke sosial sammenheng og kvalitet i flerbruksmulighetene. Kombinere offentlig og private aktører og –bruk.

Kombinasjon av ulike funksjoner for ulike aldersgrupper i samme bygg bidrar til sosial sammenheng. For eksempel studenthybler på sykehjem, barnehage og sykehjem i samme bygg. *«Nesten alt kan sambrukes bare det er gjennomtenkt»*

Innbyggertorgene får en sentral rolle som lokale dynamiske arenaer, og bidrar til at flere engasjerer seg og deltar i aktiviteter, og tar medansvar i lokalsamfunnene. Innbyggertorgene er et møtested som kobler ulike aktører sammen om samarbeidsprosjekter og understøtter lokale aktører.

Innbyggertorgene kan bidra til at lokalsamfunnene engasjerer seg i det nærdemokratiske arbeidet gjennom å

- Være tydelige på hva som løses lokalt, i kommunen, regionalt og nasjonalt
- Ha gode og enkle informasjonssystemer
- Være en møteplass og fasilitere møter, foredrag, dialoger, holder kurs og gjør demokratiske saker relevante for innbyggerne
- Oppfordre innbyggere til å komme med innspill

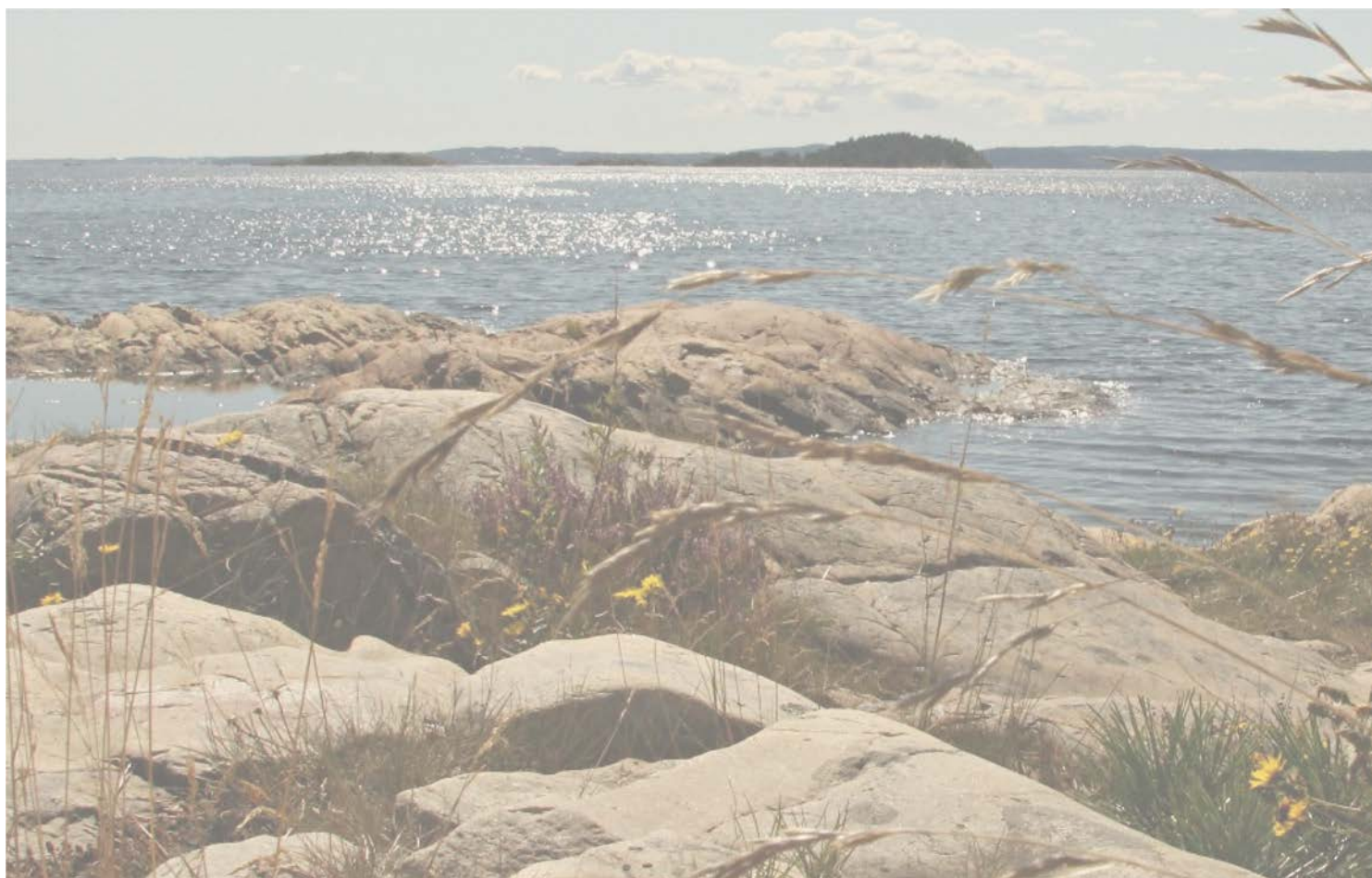

Workshop nr 1 med innbyggerpanelet

11.02.2019

Sætre rådhus

Oppsummering

Om workshopen

Innbyggerpanel

Som en del av involveringsarbeidet med kommuneplan for nye Asker har Fellesnemnda besluttet å gjennomføre tre workshoper med et innbyggerpanel med 40 innbyggere fra hele kommunen som representerer befolkningen i kommunen på en god måte. Deltakerne er rekruttert ut fra anonyme lister som ble laget i forbindelse med innbyggerundersøkelsen, som kun er basert på alder, kjønn og geografi.

Tilstede:

Fra administrasjonen: Per Morstad, Gunnlaug Marie Brandshaug, Bente Flyging, Øydis Jahren, Kristine Andenæs, Jan Erik Lindøe, Tor Arne Midtbø, Sofie Stenseng, Alf Harald Holmboe, Martin Hafsafl, Lars Bjerke, Gyrid Mangersnes

Agenda:

Økt 1

Innledning om FNs bærekraftsmål

Oppgave 1: Hvilke utfordringer og muligheter er viktige å jobbe med lokalt?

3 God helse

4 God utdanning

9 Innovasjon og infrastruktur

#11 Bærekraftige byer og samfunn

#13 Stoppe klimaendringene

#17 Samarbeid om å nå målene

Økt 2

Innledning om Innbyggertorgene

Oppgave 2: Hvordan kan vi få til at innbyggertorgene blir en lokal arena for å jobbe med disse utfordringene?

- Hvem er aktørene?
- Hvordan kan innbyggertorgene legge til rette for at aktørene kan jobbe sammen?

- Tips til videre arbeid med å etablere innbyggertorgene i nye Asker kommune

Økt 3

Innledning om nærdemokratiske ordninger

Oppgave 3:

Hvilke av utfordringene i oppgave 1 er særlig relevante å jobbe med i nærdemokratiske ordninger?

Hvem bør delta i nærdemokratiske ordninger?

Hvordan kan innbyggertorgene bidra til at lokalsamfunnene engasjerer seg i det nærdemokratiske arbeidet?

Sammendrag

FNs bærekraftsmål i lokalt perspektiv

Under oppgaven med FNs bærekraftsmål er innbyggerne blant annet opptatt av....

#3: GOD HELSE

- Det legges til rette for at innbyggere kan ta i bruk områder til aktivitet og friluftsliv, herunder idrettsanlegg
- Gode og tilgjengelige kommunale helsetjenester med nok kapasitet
- Velferdsteknologi
- Samarbeid med frivilligheten om folkehelsearbeid
- Helsefremmende områdeutvikling med gode boligløsninger nært aktivitetsmuligheter

#4: GOD UTDANNING

- Inkluderende skoler som ivaretar elever med særskilte behov og motvirker mobbing
- Gode og tilgjengelige skoletilbud der vgs og fagskoler tilbyr fag som er relevante for lokale arbeidsgivere
- Forberedelse til arbeidslivet, lærlingeplasser lokalt og aktivt næringsliv som tar inn lokal arbeidskraft for eksempel til sesongarbeid
- Opplæring for innvandrere
- Flere tilbud til eldre; foredrag, datakompetanse m.m.
- Samarbeid på tvers mellom skoler, mellom kommune og fylke

#9: INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

- Legge til rette for etablering av nytt næringsliv/gründere, kunnskapsbedrifter
- Utvikling av samferdsel; gange, sykkel, elferger, bil- og sykkelpool, tog, bussløsninger, veier, parkering som gir mindre avhengighet av bil i hele den nye kommunen.
- Boligutvikling og gode bomiljø
- Innovasjonsprosjekter i skolene

#11: BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN

- Gode møteplasser for folk i alle aldre med universell utforming
- Stille krav til utbyggere mht grønne arealer, utnyttelse av solenergi mm
- Næringsparker og kortreiste arbeidsplasser
- Flomsikring
- Grønn mobilitet i nærmiljøer
- Nye energiløsninger
- Vågale reguleringsplaner og krav til utbyggere

#13: STOPPE KLIMAENDRINGER

- Bedre kollektivtransportløsninger
- Ansvarliggjøre innbyggerne
- Gode løsninger for sortering og avfallsløsninger
- Utvikle og ta i bruk fornybare ressurser
- Belønningssystemer og støtteordninger for å ta i bruk fornybar energi-løsninger
- Nok ladestasjoner
- Bruke lokale vel

#17: SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

- Styrke lokaldemokrati og muligheten for påvirkning
- Innbyggertorg med gode kommunale tjenester
- Legge til rette for samarbeid i nabolag og nærmiljøer
- Inkludere flere i arrangementer og aktiviteter
- Effektivisering av byråkratiske prosesser og saksbehandling

Innbyggertorg

Innbyggertorgene som lokal arena kan legge til rette for å jobbe med utfordringer knyttet til FNs bærekraftsmål skissert i oppgave 1, og fremmer samarbeid gjennom å være en arena som....

- Samler folk med felles interesser
- Samler og formidler lokalkunnskap og lokalhistorie
- Kobler ulike aktører
- Tilrettelegge for politisk engasjement, kontakt med kommunens tjenester
- Legger til rette for initiativtakere og bidrar til rekruttering av frivillige

- Møtested for lokale foreninger
- Formidler informasjon

Arenaen bør være et sted som----

- alle føler seg velkomne
- har fleksible åpningstider
- tilbyr ulike aktiviteter og tjenester
- tilbyr utlån av utstyr, bøker m.m.
- bidrar til generasjonsmøter
- tilbyr café/mattilbud
- har åpne kontorplasser og flerbruksrom
- opparbeider oversikt over nærmiljøenes behov

Aktørene kan være

- frivillige organisasjoner
- koordinatører/verter
- lokal aktører
- representanter fra kommunale tjenester
- innbyggere
- lokalt næringsliv
- interessegrupper

Nærdemokratiske ordninger

Relevante utfordringer for nærdemokratisk arbeid er saker som omhandler

- Uteområdene; friluft- og grøntområder, idrettsanlegg, lokale trafikkforhold, plassering av offentlige bygg
- Samferdsel; lokale trafikkforhold, kollektivtrafikk, parkering, gang- og sykkel
- Støtte lokal frivillighet, fremme folkehelse og inkluderende lokalsamfunn
- Miljø
- Informasjon og muligheter for medvirkning i forbindelse med lokale plan- og bygningsprosesser

Hvem bør delta i nærdemokratiske ordninger?

- Representanter for innbyggere (representativt utvalg)
- Representanter for lag, foreninger og interesseorganisasjoner
- Representanter for lokalt næringsliv og entreprenører
- Politisk engasjerte
- Representanter for elevråd/elevorganisasjonene
- Representanter fra FAU/foreldreutvalg
- Politikere
- Kommunens administrasjon

Innbyggertorgene kan bidra til at lokalsamfunnene engasjerer seg i det nærdemokratiske arbeidet gjennom å

- Være tydelige på hva som løses lokalt, i kommunen, regionalt og nasjonalt
- Ha gode og enkle informasjonssystemer
- Være en møteplass og fasilitere møter, foredrag, dialoger, holder kurs og gjør demokratiske saker relevante for innbyggerne
- Oppfordre innbyggere til å komme med innspill

Oppsummering av gruppearbeid

I tabellen og teksten under er de «gule lappene» fra arbeidsduken som ble brukt skrevet inn, uredigert.

Oppgave 1 FNs bærekraftsmål

MÅL	Utfordringer	Muligheter
# 3 GOD HELSE	<p>Konkret satsing på folkehelsearbeid. Koordinere tilbudene til hele nye kommunen.</p> <p>Finne gode måter å samarbeide om rekruttering til alle deler av kommunen.</p> <p>Bygge ut friluftsområder forebyggende ved å bevare god helse.</p> <p>Ny teknologi, velferdsteknologi. Kort vei til friluftsområder. Satse på flere friluftsområder, vedlikeholde.</p> <p>Folkehelse for eldre: inkludere de eldre i ulike tiltak: foredrag, løyper, grupper i basseng.</p> <p>Satsing på flere fritidstilbud til barn og unge. Rekruttere trenere til å lede ulike tilbud.</p> <p>Lys i lysløypa større deler av året. Utbedringer av de lokale idrettsanlegg. Spesielt uteanlegg. Tilgjengelige og nære helsetjenester.</p> <p>Velfungerende idrettslag</p> <p>Mer synlig helsetjeneste</p> <p>Svarfrister må holdes</p> <p>Mer aktivitet på gamlehjem</p> <p>NAV</p> <p>Gode boligløsninger for eldre</p>	<p>Kort vei til helsetjenester. Nok forebyggende helsetjeneste i/på skolene. Stasjonert ambulansetjeneste rundt Tofte og omegn. Legedekning må være god. Sætre kunne hatt bedre tilbud.</p> <p>Langt til helsestasjon i Hurum. Kunne sirkulere i søndre og nordre Hurum. Røyken har gode muligheter til å gi alle innbyggere mye bedre plass til friluftsliv hvis man tenker bevaring av for eksempel Kjekstadmarka og Villingstadås.</p> <p>Generelt en taktfulle mht. hvor boliger plasseres. God tilgang til helsetjenester på skolene: helsesykepleier, andre helsetjenester. Viktig å bevare kort vei til viktige helsetjenester: hjemmesykepleie, rehabilitering, helsestasjon. Bemanning pleie- og omsorg når eldrebølgen kommer.</p> <p>Spillemidler</p>

	<p>Gode løsninger for netthandel (kolonial) Idrettstilbud for de som vil kun være i god form (ungdom/voksne) Mulighet for gode naturopplevelser og turmuligheter i nærmiljøet Blir flere eldre</p> <p>Lage en app som viser gode turtilbud, året rundt, i hele Asker Appen inneholder belønningssymboler/poeng (for barn) Flere idretts-/aktivitetstilbud til barn Mer familievennlige priser i svømmehallene Bedret kosthold for den økende eldre befolkning</p> <p>Tilgang til gode helsetjenester når det trengs</p> <p>Kapasitet på fastleger i forhold til befolkningsvekst Nærhet til helsefasiliteter (f.eks. helsestasjon, lege, mm) Inkludering av mennesker med særbehov i arbeidslivet. For dårlig tilbud for transport av rullestolbrukere. Psykisk helse: nedlegging av brukerstyrte plasser. For stor avstand til legeveakt. Hvordan får jeg nok hjelp når jeg blir gammel? Begrenset med gang- og sykkelvei. Mat på institusjoner. Kontakt med innvandrere. Hjelp i formelle prosedyrer. lange ventetider på legevakten</p>	<p>Få ned støynivå i boområder Rydde opp i lokale forurensninger (vann, luft, natur) Fjerne forurensningskilder som eksos fra tungbiltransport Eldre en ressurs</p> <p>Fine skiløyper når det er nok snø Godt nærturtilbud, mulighet for felles turer og arrangementer i nærmiljøet Aktive og godt organiserte lag og foreninger, bl.a. idrettslagene Flotte svømmehaller Flere eldre, og flere livsstilssykdommer</p> <p>Faste kontroller hos lege som forebyggende tiltak for alle innbyggere. Svømmekurs Bygge varierte boliger for eldre med ulikt servicenivå</p> <p>Frivillig arbeid Samarbeid med organisasjoner Helse og friluftsliv Legge til rette for gode tilskuddsordninger - nye bygg Gode idrettstilbud</p> <p>Finnes det eldreombud i Asker? Bedre tilbud på helsetransport. Større fagmiljø – erfaringsdeling Kveldsåpen lege Felles idrettsregioner felles leirskoler felles muligheter innad i den nye kommunen</p>
# 4	<p>Benytte lokale kjentfolk, folk med særlig kunnskap som lokale turguider for barn og unge</p>	<p>Bedre tilgjengelighet til videregående utdanning.</p>

<p>GOD UT-DANNING</p>	<p>Stimulerer til økt kompetanse om kosthold blant eldre, på sykehjem etc Handle hos lokale matprodusenter</p> <p>Formidle kontakt mellom næringsliv som trenger arbeidshjelp (sesongarbeid) og de som ønsker noe å gjøre Formidle kontakt med ungdom som kan hjelpe med sin datakompetanse</p> <p>Språkopplæring for fremmedspråklige innbyggere Mer omfattende opplæring for innvandrere Tydeligere retningslinjer for innvandrere Mer aktiv voksenopplæring</p> <p>For få som tar realfag og yrkesrettede fag</p> <p>Skolekretser - Mulige endringer med ny kommune eller andre årsaker Tilstrekkelig kapasitet av lærlingplasser Relevant videregående skole og fagskole for lokale jobb-muligheter. Forberedelse for arbeidslivet (arbeidslivet er gjerne enda tøffere enn skolehverdagen). Begrensede økonomiske rammer til skolen i dag. Mobbing Elever med særbehov, lærevansker Avstand til barnehage og skole bedre budsjettering for små skoler</p>	<p>NB: bedre kommunikasjon: direkte busser. Rekruttering av lærere. Realisere den nye lærernormen i ungdomsskolen. God kommunikasjon og koordinering mellom kommuner og fylkeskommuner.</p> <p>Gjøre noe med fraværgrensa Lære innvandrere bedre norsk</p> <p>Gode nærturmuligheter rundt lokale barnehager og skoler Mange dyktige lokale matprodusenter Ungdom og andre med virkelyst som har lite å gjøre Eldre med dårlig datakompetanse</p> <p>Bedre informasjon om tjenestene til kommunene for innflyttere med innvandrerbakgrunn/alle innflyttere. Flere aktiviteter for eldre, eks foredrag og kurs.</p> <p>samarbeid mellom skoler Tilrettelegge for variert undervisning, inkludert økt budsjett til de økte mulighetene. Utdanning tilpasset lokalt jobbmarked. Nettverk - fagfolk (større fagmiljø) Mer samarbeid med spesialtjenesten. Videreutdanning av lærerne.</p>
<p># 9 INNOVASJON OG</p>	<p>Bygge leiligheter (Filtvet, Tofte, Hurum) for eldre som ønsker å bo hjemme lengre, men ikke klarer å holde hus.</p>	<p>Vi har i mitt nærmiljø manglende gode løsninger på offentlig kommunikasjon.</p>

<p>INFRA-STRUKTUR</p>	<p> Dette vil åpne boligmarkedet for barnefamilier. Gjøre det attraktivt for gründere å etablere seg. "Innovasjonssenter." Forhold må være positive og legges til rette for etablering av bedrifter. Samarbeide og lære av andre både nasjonalt og internasjonalt. </p> <p> Skoler blir mulig fyrtårn Kommunen bør være mer åpen overfor de som vil starte egen bedrift, evt sette mindre kriterier Oversikt over kommunens tjenester Klokkarstua: bygge ut gang- og sykkelstier. Livsfarlige skoleveier Bedre bussforbindelse mellom Verket - Klokkarstua og Sætre. I dag: helt avhengig av privatbil Infrastruktur basert på lokale behov Trygge sykkelveier Mer pendlerparkering Kommunikasjon mellom kommune og innbyggere </p> <p> Dobbeltsporet jernbane rundt Oslofjorden Flere sykkelstier Tilstrekkelig med innfartsparkeringsplasser Flere biler pr familie Rimelige priser på kollektivtransport Overgang lyskryss Røykenveien/Heggedalsveien 15 min avganger Spikkestadlinjen </p> <p> Kommunalt, digitalt mottaksapparat for gode idéer Samlingssted for felles interesser, politisk engasjement Åpne flytoget for alle Korte ned togturen Spikkestad Oslo Bedre bussforbindelser Få budskapet fram til politiske myndigheter Utvikle app.en "Fiks gata mi" </p> <p> Bedre kollektivtilbud Bedre korrespondanse mellom selskapene Tydelig retningslinjer og arealplaner for utbygging av grønne boområder. </p>	<p> Brain drain til Oslo. Tiltak for å beholde folka i kommunen. Mange bruker mye tid på pendling. Kommunikasjon må bedres spesielt for Hurum. Jernbane-reetablering Røyken-Drammen-Hurum. Denne arbeidsmetoden som tenkes her i dag kan overføres til flere sammenhenger. Bedre busstilbud: flere avganger, bedre forbindelser, ringruter Satse på ungdomsfora og sørge for at aktiviteter som inspirerer til innovasjon forblir fagprosjekter i skolen. </p> <p> Informasjon til innbyggerne </p> <p> Få med NSB/JBD satse på ring Ski-Hurum-Asker-Oslo Være målrettet i bygging av Gang og sykkelveier mellom lokalsteder Etablere gode delingsordninger bil, sykkel Kunne passere Røykenveien trygt Få E-134 ferdigstilt 4 feltsvei </p> <p> Kreativ og kompetent befolkning Innbyggertorget Tomme flytog Spikkestadbanen Et vel utbygget veinett Bedre kollektivsystem Hull i asfalten </p> <p> Samkjøre kollektivtransport Økt punktlighet ved togavganger Utnytte at det er sjønærhet i forhold til transportmuligheter. </p> <p> Benytte mer (el) ferge Kollektivtilbudet </p>
------------------------------	--	---

	<p>Innovasjonskrav settes for utbyggere i henhold til bærekraftsmålene. P-plasser ved kollektivknutepunkt. Sikre tilgang til brann og redning over hele kommunene. Transport mellom knutepunkter</p> <p>Kommunikasjon, transport, samferdsel Røykenveien og Slemmestadveien Må bruke 4 busser fra Tofte til Sandvika Veisystemet fra Asker til Tofte Mangler bussforbindelser til Asker sentrum. Bør ikke alle deler av kommunen har direkte forbindelse til kommunesenteret?</p> <p>kollektivt, hvordan få folket til å bruke mer kollektivt. Hvordan lage det med bærekraftig og miljøvennlig? Gjøre det enkelt å være grunder Tiltrekker vi oss den relevante kompetansen for innovative miljøer? Hvilke bedrifter blir plassert hvor? Støy i boligområder pga virksomhet. Vei og veistandard Kollektivtilbud Dårlig kommunikasjon/transporttilbud i deler av Asker/Røyken/Hurum. Tiltrekke seg innovasjonsbedrifter Start-up-hjelp</p>	<p>Koordinerer driverne av selskapene Flere busser - bedre korrespondanse med andre</p> <p>Kvalifisert hjelp til oppstart og drift (start-up-hjelp) Plass til innovasjon (tilgjengelige arealer - god plass) Det er en mulighet for å utbedre veinett og kommunikasjon Utvikle nye, gode måter å forflytte seg på. Løsninger knyttet til sykkelveier, gangveier, brøyting. Kultur hvordan man beveger seg på gangvei. Etablere positive virkemiddel for etablering av kunnskapsbedrifter /innovatører kreative innbyggere fremme kollektiv transport for alle, sykkelvei, buss og tog ung i Asker app inkluder og innspill fra unge og medieklasser vgs for å lage appen App for muligheter og info til alle aldre og innbyggere i kommunen mulighet til å filtrere på nettet det en selv er interessert i innad i kommunen</p>
<p># 11 BÆRE- KRAFTIG E BYER OG SAMFUN N</p>	<p>Lekeplasser for de yngre. Samlingsplasser er viktig. Små bomiljøer med gode fellesløsninger. Lær av Svartlamoen i Trondheim.</p> <p>Universell utforming Cafeområde Møteplasser for det sosiale Brøyting og at det blir strødd for skoleelever</p>	<p>Utbygging av leiligheter tilpasset yngre mennesker i god standard, men billig. Fler vil søke tilhold i kommunen. Næringsparker der store Oslo-baserte firmaer kan etablere satelittkontorer.</p> <p>Konsserter Større dugnadsånd</p>

	<p>Problemer i nærmiljøet, eks. lyktestolper og veispeil</p> <p>Utvikle nok grønne byer/tettsteder + byer Flom ved mye regn</p> <p>Etablere og formidle lokalt arbeid, sesongarbeid</p> <p>Sammenhengende sykkelveier, også gjennom tettstedene Maks 4 etasjes bebyggelse Beholde dagens avfallsløsning i Røyken</p> <p>Kortreiste arbeidsplasser Koordinert innsats for å legge til rette områder</p> <p>Kollektivtransport Ønske om å bo landlig, men med "sentrale muligheter"</p>	<p>møte mellom transportselskaper og utvalgte i befolkningen</p> <p>Styres i samfunnsplanleggingen Ikke bygge boliger der en er utsatt for flom, ras kan forventes</p> <p>Gode lokalsamfunn med kortreiste arbeidsplasser Flere sykler Hyggelige tettsteder Avfallsløsningen i Røyken er god</p> <p>Utnytte matjord Sikre grøntarealer ved utbygging Grønne tak ved nybygg, alternativt solenergi på taket. Kommunen kan stille krav til utbyggere</p> <p>Parkering ved togstasjoner</p> <p>Inkluder nærmiljøene Grønn mobilitet i nærmiljø, el sykler, dele biler Vågale reguleringsplaner med masse muligheter Ønske om å bo landlig, men med "sentrale muligheter" Kollektivtransport "Rett bedrift på rett plass" Fjernvarmeanlegg Nye energiløsninger Bedre utnyttelse av solenergi</p>
<p># 13 STOPPE KLIMAEN DRINGEN E</p>	<p>Ansvarliggjøre innbyggerne ifht. klimaendringer. Innføre belønningssystemer Beholde gratis gjenvinning Støtte til miljøtiltak som for eksempel solcelleanlegg. Kildesortering Et bredere kollektivtilbud med hyppigere avganger og større kapasitet.</p>	<p>Nok ladestasjoner for både private og kommunale elbiler. Utbedring av bussforbindelse mellom Asker, Sætre, Tofte m.m. Mindre bilbruk. Utvidet helgetilbud. Billigere kollektivtransport for flere brukere.</p>

	<p>Lite kollektivtransport Samarbeid mellom transportbedriftene Tenke bærekraftig og ikke bruke så mange gule lapper :-) Minke biltrafikk</p> <p>Flere turstier, rydde bekker og ravinedaler Flere ladestasjoner, også for sykkel Gode løsninger for avfallshåndtering og sortering</p> <p>Saktegående trafikk Skadeomfang ved ekstremvær; regn, overvann, oversvømmelse. Snø: preventive løsninger for trafikk.</p> <p>Naturbevaring</p> <p>Utnytte tidevannskraft Det må STORE endringer til for å redusere vårt klimafotavtrykk tilstrekkelig.</p>	<p>Kollektivtransport</p> <p>Bruke fornybare ressurser alle steder hvor det er mulig. Redusere ved- og gassovner Beholde dyrkbare jord. Legge klima til grunn i alle aktiviteter - tenke langsiktig</p> <p>Støtte bedrifter som jobber med klimaspørsmål Nettverk</p> <p>Utnytte tidevannskraft Ombrukskultur Butikkene, næringslivet må ta mer ansvar for emballasjen Ny kommune kan gå foran med pilotprosjekter for reduserte utslipp. Øke satsing på og finansiering av fornybar energi. bedre info rundt støtte til energitiltak og andre miljøtiltak fergetrafikken kan være med på å plukke opp for eks microplast lettere å resirkulere på uteområder</p>
<p># 17 SAM-ARBEID OM Å NÅ MÅLENE</p>	<p>God tilgang på tjenester ved innbyggertorgene. Styrke lokaldemokratiet og muligheten til å påvirke kontinuerlig.</p> <p>Frivillige til dugnader</p> <p>Få med de som ikke kommer seg til arrangement</p> <p>Ta vare på de som er vanskeligstilt i skolen. Gi de som er utenfor noe de kan gjøre; frivillig arbeid.</p> <p>Koordinering, fellesvedrørende brøyting, samarbeid vel, privat og kommune, eks fire traktorer brøyter innenfor 100 meter!</p> <p>greie å få alle med</p>	<p>Hvordan bevare lokaldemokratiet?</p> <p>Billigere fritidsaktiviteter Gode Møteplasser Legge til rette for lokalt samarbeid i nabolag og nærmiljø Felles fyrverkeri - mer fellesaktiviteter på merkedager</p> <p>Bruke lokale ve for å nå målene og stoppe klimaendringene Dugnader i større skala. Bruke eldre som ressurs</p>

	<p>lite politiske muligheter utenfor partier</p> <p>Lang saksgang i søknader, og for svar på spørsmål</p>	<p>Samarbeid om alle deler av FNs bærekraftsmål i hele kommunen!</p> <p>bedre markedsføring av muligheter og arrangementer i kommunen nettside for unge for å fremme sosiale ting sammen fremme flere felles uteområder</p> <p>Saksbehandlingstid</p> <p>Effektivisering av byråkratiske prosesser</p>
--	---	--

Oppgave 2 Innbyggertorg

- Arena som samler folk med felles interesser
- Arena som formidler felles turer og arrangementer
- Etablere BUA, egne app.er
- Kurs i kosthold
- Arena som samler/formidler lokal kompetanse, lokalhistorie
- Arena som synliggjør de lokale matprodusentene, andelslag etc, og formidler kontakter
- Arenaer som formidler kontakt mellom lokalt næringsliv, gårdbrukere, reiseliv og ungdom/arbeidssøkende
- Innbyggertorg som formidlingsareana
- Digital idéboks
- De frivillige kan selv ta ansvar for formidling, arrangementer etc (2 mnd. for hver forening)
- Få budskapet fram til myndighetene
- Innbyggertorget tilrettelegger for politisk engasjement, lokaler, ønskeboks
- Kontakt mot kommunen
- Språkopplæring for fremmedspråklige innbyggere
- Språkkafe
- Reklamere for tilbud
- Tilrettelegge for initiativtakere
- Ulike kulturtilbud
- Rekruttere frivillige innbyggere
- Innovering av hvordan vi bruker matjord. Innendørs dyrking i tettsteder.
- Friluftsliv og arealdisponering
- Klimanettverk
- Offentlig transport, korrespondanse og knutepunkter
- Friluftsliv
- Kystsonen
- Skolekretser
- Samferdsel

- Kriminalomsorgen
- Arbeidsplasser/ Næringsliv
- Utdanning
- Helsehus, hvor skal det ligge og hva skal det inneholde?
- Sted der alle skal føle seg velkommen
- Matsservering/café
- Programmering (datamaskiner)
- Foredrag og kurs, men ikke bare på dagtid
- Møteplass for lokale foreninger
- Kommunalt utlån
- Forfatterseminarer
- Supplement til eksisterende kulturtilbud
- Leksehjelp
- Byttesentral for sportsutstyr til barn x 2
- Bibliotek
- Møtested mellom frivillige foreninger og kommunen
- Språkkafe
- Generasjonsmøter
- Ungdomsarena
- Integrering/ frivillige

Hvem er aktørene?

- Lokale ildsjeler som vil vise/engasjere andre innbyggere i kommunen til diverse aktiviteter.
- Diverse kursholdere
- Koordinatorer/verter
- Kursholdere
- Flere generasjoner møtes i relevante aktiviteter.
- Frivillige organisasjoner
- Bruke lokale aktører til samarbeid om ulike tiltak som allerede finnes i nrområdet.
- Gode, oppdaterte websider. Slik at man ikke nødvendigvis trenger å dra dit.
- Kodeklubber
- Frivillighetssentraler
- Allsidige og fleksible verter
- Ungdom som er imøtekommende og frivillige
- Representanter fra skole, foreninger, tjenester og næringsliv
- Helsetjeneste
- Frivillige
- Lege Helsesenter
- Innbyggere, folk med ulike interesser
- Idrettslag, turlag (DNT)
- Folk med kompetanse (gjærne lokale) som kan foredra

- Velforeninger, skigrupper, historielag, frivillige
- Næringsdrivende, innbyggertorg, frivillige, NAV
- Ungdom med datakompetanse
- Innbyggertorget, kommunen
- Velforeninger, idrettslag, historielag, foreninger
- Innbyggertorget formidler ønsket til myndighetene
- Politisk engasjerte, innbyggertorget
- Frivillige med datakompetanse
- Næringsdrivende, innbyggertorg, frivillige
- Interessegrupper, trafikksikkerhetsforeninger, sykkelforeninger
- Voksenopplæringen
- Pensjonister
- Velforeninger
- Barselgrupper "dating"
- Menigheter
- Fadderbedrifter
- Yggeset/Follestad
- Velforbundet
- Plan og bygg
- Landbruksskole
- Landbrukskontoret
- Grønn hverdag
- Innovasjon Norge
- Småbrukarlaget
- Miljøorganisasjoner
- Frivillige
- Bondelag
- Frivillige lag og foreninger
- Ungdomsklubb
- Utvidet næringsråd (kurs til start av foretak)
- Kommunen må drive det, viktig!
- Pensjonistforeninger og seniorer
- Velforening
- NAV
- Foreldre
- Alle som vil drive aktiviteter og engasjere seg i nærmiljøet
- barndomsforeldre, ta kurs, engasjere seg
- Alle aldersgrupper i nærmiljøet
- Helsestasjon
- Røde kors /flyktningeguiden

Hvordan kan det legges til rette for samarbeid?

- "Invitere lokale aktører til idédugnad sammen med de ansvarlige for innbyggertorgene:
- hva kan lokale bidra med?"

- "Markedsinformasjon. Mye informasjon til folket via nett og informasjonstavler som beskriver
- hva innbyggertorget er og hva slags ting som kan skje der."
- Allerede eksisterende kulturtilbud kan få ekstra "blest" av tilbudet, eks. seniordans og historielag.
- Aktivt innbyggertorg
- Tilgang på nett
- Et rom satt av til arbeid- og skolerelaterte oppgaver
- Fleksible åpningstider
- Kontorplass
- Reklamere for møterarena
- Invitere skoleklasser
- Foredragsplattform
- Tilrettelegge for initiativtakere
- Temauger
- Workshops
- Gode lokaler/plassering
- Invitere lag og foreninger med felles interesser
- Språktrening, tilbud for innvandrere
- Leder av innbyggertorget ser etter synergier, hvilke foreninger kan ha felles interesser
- Databistand til eldre og andre
- Tilbud om leksehjelp
- Samarbeid med lokalt næringsliv og offentlige for lokale lærlingeplasser.
- Spørre konkret i nærmiljøet om hva det er behov for.
- Start-up-hjelp for gründere.
- Være initiativtaker til debatt og tema.
- Kontakt med innvandrere. Hjelp i formelle prosedyrer.
- Innbyggertorget kan også ha regi på arrangementer utenfor egne lokaler.
- Mottaker for helse-spørsmål - Foreldre/skoler, barn/ungdom
- for grupper av befolkningen som ellers i liten grad kommer på banen (særlig for helse); som:
  - psykisk syke, arbeidsledige, rusmisbrukere.
  - Koordinator funksjon
  - elektronisk møteromsbooking
  - Noen passer barna når foreldre er på kurs
  - Flerbruksrom

Tips til videre arbeid med innbyggertorgene

- Sørge for godt kollektivtilbud for ungdom, så de kommer seg hjem igjen.
- Gjøre tilbudet kjent på ungdomsskolene.
- En viss mulighet for personlig utforming av tilbudet. De vil kanskje kunne utvikle seg ulikt, men godt.
- "Ved å etablere/ansette folk til å drive virksomheten for kommunen, ikke bare kommuneansatte.

- Da lager man fler arbeidsplasser. Gjerne rullerende."
- "Pass på at ressursen til de kulturtilbudene som allerede er ikke ""spises opp"" av innbyggertorgene.
- Lokal identitet er viktig."
- Må være varierte tilbud, og må være tilgjengelig på "riktige" tider.
- Se på mulighet for matebusser fra innbyggertorget til Røykenbadet.
- Samkjøringsmuligheter og markedsføring
- Språkkurs - norsk kurs
- Standard aktiviteter som sjakk, matlaging og bridge
- Matebusser - andre tilbringertjenester for å komme seg til innbyggertorget
- Øvingslokaler, band etc
- Utleiesentral - BUA, bil og sykkel
- Ungdomsbibliotek ala Tøyen i Oslo
- Kulturskolen må være tilstede
- Gode datamaskiner
- Alkoholfri bar
- Byggesak
- Løsninger for foreldre - når barna er på aktivitet
- KLAR ANSVARDELING MELLOM KOMMUNEN OG FRIVILLIGHETEN
HVEM GJØR HVA
- Send ut litt informasjon om tema og hvilke spørsmål som skal besvares i møtet, dvs hva skal leveransen i møtet være?
- Litt kortere info før hver økt, - gir mer tid til arbeid/refleksjoner i gruppene
- Se på andre steder hvor det fungerer
- Det er veldig viktig å kjenne nærmiljøet godt og kjenne dynamikken i lokalmiljøet.
- Ikke konkurrere ut etablerte aktører ved etablering av innbyggertorgene.
- Vi blir (er) en stor hyttekommune. Det bør tas hensyn til i planleggingen av innbyggertorgene.
- Det er i utgangspunktet vanskelig å forstå fullt ut hva et innbyggertorg er. Det gjør det vanskelig å engasjere seg.
- Få ut mye informasjon om hva innbyggertorg er.
- Matlagingskurs
- strikkekurs
- strikkekafe
- Markedsføring gjennom ny Asker App
- aktiviteter
- sang
- bingo
- bridge
- informasjon og bevisstgjøring
- kurs i å lage CV, budsjett, søke jobb
- uteområde
- lån av skiutstyr
- stillerom

- matrester fra cafe burde kunne gis bort
- infovegg
- teatergruppe
- gratis kurs, tegning, strikking, matlaging
- helsestasjon, barn på dagen - ungdom på kvelden
- praksisplasser
- hjelp til familieøkonomi
- tilbud fra kommunen, gratis lån av elsykkel
- gratis lading av mobiltelefoner
- gratis lading av elbil
- Wiki på kommunale tjenester, hvor går jeg, hvor henvender jeg meg
- Felles middager
- kulturkafe

Oppgave 3: Nærdemokratiske ordninger

Relevante utfordringer for nærdemokratiet

- Friluftsområder
- Oppgradering av idrettsanlegg
- Rekruttere ledere/trenere
- Folkehelsearbeid/fokus
- Vise at nærdemokratisk arbeid har en synlig virkning
- Særskilt tema om vei - gangbru Røykenveien i Heggedal
- Lokale trafikkforhold
- Nye offentlige bygg - diskusjon om plassering
- Info om hva som skjer på innbyggertorgene hver dag på enkle kanaler - bannere i lokalavis RHA BUDSTIKKA AP VG - der folk er innom hver dag i tillegg til kanaler for ungdom eldre
- Engasjere en brei nok gruppe som er representativ for å komme med innspill og løsninger til forslag som diskuteres. Ikke bare eksperter
- Skape grønne boområder
- Tilgjengelighet brann og redning
- Språkopplæring
- Aktiv voksenopplæring
- Parkeringsmuligheter
- Utbygging som er hensiktsmessig for lokalsamfunn
- Skape inkluderende lokalsamfunn
- Naturvern
- Utvidet informasjon til innbyggere i forbindelse med plan- og bygnings saker (plan- og bygningsprosesser) slik at prosessene oppleves forståelige og relevante for "folk flest".
- Helse
- Kollektivtrafikk

- "Miljøvern"
- Mobbing i skolen. Tilrettelegging og hjelp til de med læringsvansker.
- Samferdsel/ infrastruktur
- Miljø
- Fokus på miljø og resirkulering
- flere gang og sykkelveier
- infoflyt ut til alle
- kommunikasjon, info, mulighet for innspill fra innbyggere
- APP
- koordinere og markedsføre lokale muligheter
- kollektivtransport, sykkevei, flere busser, mer tog, flere gangveier
- ALLE
- flere felles uteområder, markedsføre de

Hvem bør delta?

- Utvalgte innbyggere
- Næringskjeder
- Kommuneansatte
- Politikere
- Bra med alders-spredning
- Hvem skal representere innbyggerne? Nærmiljø-utvalg er ikke nødvendigvis bra
- Idretts-foreninger i området. Dersom et ikke er der, kan det dannes hvis det er etterspørsel
- Representativt utvalg (likt dette møtet)
- Elektronisk APP - diskusjonsforum
- Spørre og involvere elever i timene
- Praktisk samarbeid når en når mange
- Snap-chat kanal
- Lag/foreninger
- Bønder, reiseliv
- Ungdom, eldre
- Frivillige, kommunen
- Politisk engasjerte
- Politisk engasjerte, politikere lokalt/regionalt/nasjonalt
- Næringslivet
- Lokale velforeninger
- Elevråd
- Foreninger generelt
- Lokalpolitikere
- Kommunal administrasjon
- Frivillige lag
- Entreprenører
- Folket
- Foreninger

- Pensjonister
- Interesseorganisasjoner, hele spekteret
- Oppgaveutvalg: Særinteresser, hvem trenger man?
- Utdanning: Foreldreutvalg
- Areal/klima etc.: Politisk oppnevnt?. Blanding av lag og politisk oppnevnt.
- Elevorganisasjonene
- Tema kollektivtrafikk: beboere, brukere, ildsjeler, innovativt næringsliv (nye løsninger), få til gode dialoger med samferdsels-myndigheter
- Tema "miljøvern": næringslivsledere, forbrukere
- Næringslivet
- Politikere
- kommune administrasjon
- evt relevante foreninger
- innbyggere (relevante grupper)
- næringslivets rolle: Samfunnsaktør; inn i nærdemokratiske ordninger
- Lærere og foreldre
- fremme tilbud i nærmiljøet
- Plan og bygg
- unge og ungdom
- VELforeninger
- lokale næringsdrivende
- FAU
- representanter for lokale foreninger

Hvordan kan innbyggertorg bidra?

- Iverksette lokale møter med aktuelle temaer som omhandler kommunen generelt.
- Åpent hus for alle
- Åpne for gjestebud eller andre grupper som ønsker å engasjere/lage arrangementer
- Fortsette ungdommenes kommunestyre
- "Invitere til faste åpne møter på innbyggertorgene, for eksempel en gang hvert halvår,
- til å få ideer/innspill til nærdemokrati"
- Et aktivt møtested for ungdom
- Vær synlig
- Tilrettelegg som møteplass
- Fordel ansvar også til frivillighet (rullerende ansvar)
- Være tydelig på hva som kan løses lokalt, i kommunen, regionalt, nasjonalt
- Kommunen oppfordre innbyggerne til å komme med innspill
- Tydelige kontaktpersoner ved formidlingsoppgaver inn i det politiske/offentlige systemet
- Informasjonssystem med enkelt brukergrensesnitt inn i de kommunale informasjonssystemer
- Debattmøter for de lokale politikerne slik at man blir kjent med politikerne

- Fleksible åpningstider
- Kontorplass
- Reklamere for møterarena
- Invitere skoleklasser
- Foredragsplattform
- Tilrettelegge for initiativtakere
- Temauker
- Workshops
- Arrangere møter og kontakte de riktige personene
- Informasjon/formidling
- Fasilitere møter og møteplasser
- styrking av selvtillit
- leksehjelp
- Holde informasjon og kurs
- Ha et lavterskel-tilbud for å melde saker og problemer for innbyggere. Bistå med kontakt til andre etater og hjelpeapparat.
- Gjøre demokratisk arbeid relevant for alle innbyggere.
- trenger en som brenner for området i innbyggertorget
- informasjon og markedsføring
- folkemøter hvor ALLE er velkomne

Tilbakemeldinger fra deltakerne

- Husk å ta med eksempler også fra Røyken og Hurum når dere presenterer :)
- Litt mange temaer på økt 1.
- Beholde gruppene for å utnytte tryggheten som ble etablert på 1. møte. X 2
- En arbeidsmåte som kan brukes i mange sammenhenger så lenge intensjonen er å la ideene komme helt ut. Ta prosessen på alvor.
- Vært en lærerik prosess og får et nytt syn på den nye kommunen etter å ha deltatt i samarbeid med andre folk med andre interesser
- Bra opplegg. Man føler man har mer å si og at man blir hørt!
- Bra med gruppearbeid
- Godt tilrettelagt
- Supert lokale godt samarbeid
- God servering
- Veldig morsom måte å jobbe sammen på
- Pause 2 burde vært litt lenger!
- Bra med gruppearbeid
- Bra gjennomført! Bra opplegg. Litt striktere på tenke selv tid.
- Helt klart ha med "kjentmann" på rutiner og termer på hvert bord, veldig bra og effektivt!
- Evaluer dette møtet. Send ut infoen som ble oppnådd i dag.

- OK, men det er viktig å få info fra møtet
- Bra !! Ingen endring
- Syns opplegget har fungert godt
- Grei måte å jobbe på.
- Produktivt.
- veldig bra
- tema var stooort, kanskje fokusere enda mer på enkelte satsinger
- en gruppe - et miljømål?
- hvordan påvirke uten å tilhøre et politisk parti
- rett infi til rett person
- arbeidsformen har vært OK
- trygt og bra!
- noe felles snakk hadde vært kult, samler gruppene mer og skaper enda fler ideer hos deltakerne

Workshop nr 2 med innbyggerpanelet

11.03.2019

Holmen fjordhotell

Oppsummering

Om workshopen

Innbyggerpanel

Som en del av involveringsarbeidet med kommuneplan for nye Asker har Fellesnemnda besluttet å gjennomføre tre workshoper med et innbyggerpanel med 40 innbyggere fra hele kommunen som representerer befolkningen i kommunen på en god måte. Deltakerne er rekruttert ut fra anonyme lister som ble laget i forbindelse med innbyggerundersøkelsen, som kun er basert på alder, kjønn og geografi.

Tilstede:

Fra administrasjonen: Per Morstad, Linn Tautra Grønset, Kristine Andenæs, Anders Toft-Zibell, Ingvild Skaset, Sissel Haug, Toril Skovli, Eli Aubert, Gry Eide, Tor Arne Midtbø, Marte Helene Lie, Lars Bjerke, Gyrid Mangersnes

Agenda:

Innledning og velkommen

Oppgave 1: Beskriv hva som kjennetegner Asker 2020

-> Hvordan bor vi?

-> Hva slags handel og service har vi? Savner vi?

-> Møteplasser der folk er sammen er.....

Møteplasser kan være fysiske og digitale. Andre?

Innledninger

Ingrid Blichfeldt (bolig), Espen Tandberg (handel og service), Tor Arne Midtbø (møteplasser) Geir Graff (innovasjon)

Oppgave 2: Beskriv hva som kjennetegner Asker 2040

-> Hvordan bor vi?

-> Hva slags handel og service har vi da?

-> Møteplasser der folk er sammen er.....

Oppgave 3: Rådmannen skal i 2030 holde en tale på et innbyggertorg der han/hun snakker om hvordan det går med utviklingen av Askersamfunnet på vei mot 2040.

Skriv talepunkter/ poenger

- Hvilke utfordringer har vi løst?
- Hvilke muligheter har vi fått øye på nå?
- Hva er vanskelig å jobbe med? Hvor møter vi motstand?
- Hva blir viktig å jobbe med videre?

Sammendrag

Oppsummering av gruppearbeid

I tabellen og teksten under er de «gule lappene» fra arbeidsduken som ble brukt skrevet inn, uredigert. Gruppene jobbet aldersinndelt, og svarene er lagt inn fra yngste deltakergruppe og stigende.

Askersamfunnet 2020 og 2040

Tema	2020	2040
Bolig Gruppe 1	<ul style="list-style-type: none"> • Rekkehus; koselig, alle kan snakke med alle • Tettere samfunn der ungene kan løpe rundt i gaten og ringe på hos naboene • Mye eneboliger og rekkehus; vet ikke så mye om alle i nabolaget • Asker har en god blanding av «suburbia» og «perifere» boligstrøk • Enebolig; et samfunn der alle kjenner alle • Bedre kollektivtilbud med hyppigere avgang • Hovedbussen inn og ut av Nesøya går til Sandvika sentrum istedenfor til Asker <p>Vi har mye eldre villastrøk Mye rekkehusbebyggelse, spredt og tett.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Viktig å ikke ta bort all skog når man skal bygge • Mulig å bo både i urbane områder og «på landet» • Tett bebygget • Sammenkoblet • Håp: jobbe mot et grønt samfunn • Jeg håper: mer anlagt for kollektiv enn for bil • Jeg tror: mer bygging av tett bebodde boligstrøk og befolkningsøkning • Jeg tror: flere leiligheter fremfor eneboliger

<p>Gruppe 2</p>	<p>Vi savner mangfold, varierte boliger.</p> <p>Blanding av alle boforhold.</p> <p>Enebolig landskap – bo i det grønne.</p> <p>Behov for leiligheter Savner rimelige boliger som ligger sentralt.</p> <p>Ønsker leiligheter (tilpasset enslige eldre).</p>	<p>Boligsameier som deler alle funksjoner.</p> <p>Generasjonsboliger /bofellesskaper.</p> <p>Sameies som deler alt: Varme, kulde, restavfall, matavfall/kompost.</p> <p>Selvforsyning (strøm, vann og lign.)</p> <p>Arbeidsplasser lokalt(kortreiste)</p> <p>Høyere arealutnyttelse (bygge i høyden)</p> <p>Mere egendyrkning</p> <p>Smarthus</p> <p>Designet for eldre</p> <p>Energiutvikling i større grad, vann, sol, vind.</p> <p>Mer bofellesskap.</p> <p>Mindre og flere boliger i sentrum.</p> <p>Grønne tak (Dyrkning på boliger for å utnytte arealer).</p>
<p>Handel og service</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva har vi • Hva savner vi? <p>Gruppe 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kollektiv • Mangel på handel og service 	<ul style="list-style-type: none"> • Store handelskjeder • Mye kontrolleres av maskiner • Større sentrumsområder • Alt sentrert i sentrum, steder utenfor blir glemt • Tror: et samfunn bygget for familier

<p>Gruppe 2</p>	<p>Vi har nytt «Rortunet». Savner salg av volumvarer (plasskrevende varer).</p> <p>Vi er en «fler-senterkommune».</p> <p>Savner naturlig samlingspunkter Savner mathall og større mangfold innenfor mat- og restaurasjonsbransjen</p> <p>Savner ungdomsforeninger/flere arrangementer som «Åpen hall»</p>	<p>og eldre, ikke for studenter (håper ikke)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tror: kollektivt blir mer prioritert og det blir stor satsing på biler på bærekraftig energi <p>Alt levert rett til døren. Mer netthandel.</p> <p>Drone leverte produkter.</p> <p>Større grad av selvforsyning</p> <p>Transport (hurtig transport, ikke etter tabell, men etter behov. Automatisk kollektiv tilbud.</p> <p>Legekonsultasjon via digital undersøkelser. Utført av lege via VR, AR og annen tilgjengelig teknologi via mobile enheter.</p> <p>Velferdstilbud dekket i stor grad av teknologi Hjemmetjenester for eldre</p> <p>Lokal vannbehandling og preservering.</p> <p>Legekonsultasjon med digital overvåking.</p> <p>Arbeidssted lokalt. Førerløse busser og tog.</p> <p>Handel eter behov-tilpasset husstanden.</p>
------------------------	---	---

		«Ansattløse» butikker. Robot hjemmehjelp.
Møteplasser		
Gruppe 1	<ul style="list-style-type: none"> • Ungdomskafe burde komme med: rimelige, enkle varer, brettspill, sofaer og være et enkelt møtested • Ungdomsklubb; flere arrangementer • Mangel på møteplasser for ungdom og generelt • Flere møteplasser i Midtbygdaområdet • Ungdomskafe; lite info, kan fint videreutvikles 	<ul style="list-style-type: none"> • Mer aktuell møteplass for ungdom • Håper: flere uteområder som parker, friluftsliv • Studentboliger og kollektiv
Gruppe 2	<p>Vi har: Badeplasser/strender/badeanlegg Turstier Festivaler Skoler Kjøpesenter Marka</p> <p>Vi savner: Friområder for hund Mathall Flere ballanlegg og idrettshaller Ungdomsdiskotek Kino Innbyggertorg Møteplass for Lan-party Flere arrangementer som «Åpen hall»</p>	<p>Ønsker grønne bykjerner</p> <p>Samtale nærvær</p> <p>Arbeidsplasser lokalt</p> <p>Bevare det grønne Hjemme baserte kurs via nett</p> <p>Overvåking? Møteplasser mellom kommunene og innbyggere i større grad virtuelt (rådgivning ect.)</p> <p>Aktivitetssenter for «avstandsnærvær» (trenger ikke være samme sted). Bowling, pingpong, samtalerom ect. Stadig behov for fysiske møteplasser</p>

Gruppe 3

Tema	2020	2040
<p>Bolig</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bor landlig med frisk luft nær marka - Bor i leiligheter i nærheten av sentrum Tofte og Sætre - Fleste i hus – Filtvedt - Rasing av kulturlandskapet - Statusjag - Boligområde, rekkehus og enebolig nær marka – Sætre - I Røyken er bebyggelse mer spredt. Asker tettere, Hurum enda mer spredt. Flere små boenheter der man bor tettere. - Mange hus, få blokker (nok på Borgen). - Rekkehus - Blokker - Eneboliger 	<ul style="list-style-type: none"> - Bofellesskap - Nye boformer <ul style="list-style-type: none"> o Kollektiv m/tilbud - Blande aldre så får man nytte av hverandre - De eldre kan bo hjemme lenger pga. smarte boliger/leiligheter - Alle nye hus er smarthus, egen standard for det - Det blir dyrere å bo på mange kvm, progressiv skattelegging - Mindre boliger - Bor tettere og nært knutepunkt - Lenger reisevei til jobb, kollektivt blir viktigere - Mindre selveier, mer leie - Mindre og tettere i sentrumsområder - Fortetting til en viss grad utenfor sentrumsområdene - Future build - Større andel blokker - Mikrohus - Boliger er dyrere, smartere, mer blandet, og fremdeles selveid. - Flere utleieboliger
<p>Handel og service</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hva har vi • Hva savner vi? 	<p>Har:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hurum: gode nærbutikker på Tofte. Nærsenter på Sætre, ellers lokale matbutikker. - Kino i Asker - Kjøpesentre tilknyttet senter: Slemmestad, Asker (Trekanten) og Røyken. - Strøket i Asker 	<ul style="list-style-type: none"> - Mer netthandel, færre fysiske butikker - Mer service-/restaurantbransje - Vi blir mer avhengig av strøm og nett! Må ha en plan B hvis strømmen går. - Blir som i 2020, mennesker er sosiale

	<ul style="list-style-type: none"> - Smak av Italia, Pub – blomstrer litt rundt disse. - Viktig å bevare grøntområder og kjerneområder i marka <p>Savner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uteliv, restauranter, cafeer, pub og uteliv. - Slakter - Gågate - Større sentrum, drar fort til Oslo 	<ul style="list-style-type: none"> - Utvikling med at varer leveres på døra fortsetter - Mindre forbruk - Flere spiseplasser - Bestillingsbutikker - Showrooms - Lite eller ingen fysisk varehandel - Transport er 100% kollektivt, privat og offentlig - Butikker er mere kos, dagligvare osv. er automatisert
<p>Møteplasser</p>	<ul style="list-style-type: none"> - «Dødt» sentrum - Sekkefabrikken: skjer mye – hadde vært litt dødt uten. - Vollen – skjer mye - Savner lokale møteplasser for gamere, se på Drammen ballklubb som har gjort en flott jobb - Møteplasser på Tofte er eks. cafeer, bokhandel m/kulturtilbud, kino og ungdomsklubb - Idrettshall på Tofte/Filtvedt - Stikkvannshytta (både sommer og vinter) - Rødbysetra (aktiviteter for barn) - Bibliotek er et flott samlingssted, behold bibliotekene! - Hurum: <ul style="list-style-type: none"> o Idrettsarrangementer o Aktive idrettsklubber o Hurum Cup (langrenn) o Rødseterpytten rundt o Stikkvannsrenn o Triatlon (Tofte) o Kulturskolen har gode møteplasser for barn og unge, viktig at det beholdes - Asker: <ul style="list-style-type: none"> o Pyramiden o Bibliotek o Kino o Uteliv 	<ul style="list-style-type: none"> - Være som før. Idrettsplasser, cafeer, konserter - Hjemme med briller, virtuelt - Behov for flere møteplasser, mye pga folk <u>må</u> jobbe mindre (færre jobber å fordele) --> mer fritid – mer behov for møteplasser - Knyttet til felles opplevelser - Gode lokale møteplasser med innbyggertorg i sentrum - Marka og turliv i frisk luft blir viktigere – men kanskje mindre tilgjengelig - Mye virtuelt – mindre aktivitet på lekeplasser, idrettsplasser, etc. - Mer på nett - Parker og fysiske møteplasser - Det blir viktigere med kulturtilbud, færre butikker osv. - De eldre vil trenge og etterspørre flere senioraktiviteter og –plasser.

	<ul style="list-style-type: none"> o Lekeplasser for barn - For mye sport og friluftsliv, små muligheter ellers - Nok cafeer, vil ha restauranter - Kafeer/restauranter - Nærsenter - Lekeplasser/idrett - Turhytter - Tilpassede grupper på facebook - Grønne områder sentralt - Trenger mer møteplass på Borgen - Savner konsertarena på Tofte/Filtvedt - Vardåsen er bra - Vi trenger idrettsanlegget på Drengsrud - Kulturhuset i Asker er bra 	<ul style="list-style-type: none"> - Vanskelig å fylle møteplasser (hva er facebook om 20 år!)
--	--	---

Gruppe 4

Tema	2020	2040
Bolig	<ul style="list-style-type: none"> - Lite gjennomtenkt/tilfeldig boligplanlegging - ghetto (eks Hagaløkka) - mye fortetting, - stor prisvariasjon, - mangler flere rimelige boliger, lite grønne områder, - for stor fortetting, - Eneboliger, rekkehus, eneboliger, gårder, vanskelig å komme inn på boligmarkedet for ungdom, har et variert boligtilbud i dag. Eneboliger, rekkehus, leilighetsgårder og bruk, Mange hytter 	<p>Ytterligere sentralisering, boenhetene kommer til å bli mindre, høye boligpriser gir seg, generasjonsbolig, smart hus, stiller spm om det er realistisk med generasjonsbolig, livsløpboliger, flere smarthus, bor tettere, bor i kollektiv</p> <p>Gartnerservice, kjøper tjenester</p> <p>Økolandbruk i småskala Delingssamfunn</p> <p>Hvor skal alle de gamle bo som ikke kan ta vare på seg selv?</p>
Handel og service <ul style="list-style-type: none"> • Hva har vi • Hva savner vi? 	<p>Sentralisert handel og service. Kjøpesentre,</p> <ul style="list-style-type: none"> - lite enkeltstående butikker igjen, - mer samling av butikker, <p>Har det meste av det vi trenger</p>	<p>Spesialbutikker, mer spesialiserte tjenester</p> <p>dagens matbutikker borte- alt fraktes hjem, virtuell farming, økoproduerte hageflekker, pendel slår</p>

	<p>(for) sentralisert service, savner; blomsterbutikker/ blomsterhandleren. Netthandel endrer handelsmønsteret Større behov for handelsmiks på Tofte enn på Holmen Bil gjør det lett å komme til service. Dagligvarebutikken er viktig Mye kaféer Folk vil velge det som er enklest og raskest</p>	<p>tilbake, netthandel øker, hvem skal ta vare på alle de gamle</p> <p>Hvilke arbeidsplasser vil bestå i 2040?</p>
Møteplasser	<p>Ikke så lett å finne møteplasser for de med lite nettverk - for lite tilbud for barn med dårlig råd - har variasjon, skoler, innbyggertorg, venner, skog og mark, primærbehov, lokale butikken, Ikke så mange møteplasser på mindre steder Kafeer, idrettsanlegg, bra tilbud i marka, kafeer i sentrum, velforeninger, innbyggertorg, interesseorganisasjoner</p> <p>Kunne etablert møteplass i matbutikkene (slik som på landet) Få grønne områder Ønsker møteplasser for alle aldre, uten at man er organisert i noe.</p>	<p>Facebook, sosiale medier innbyggertorg holder seg, vi må ha sosiale treffsteder/byrom, gårdsplasser, frivillighet går tilbake, hva skal til for å nok frivillighet Folk vil alltid ønske å møtes, flere går ut for å møtes Sosiale byrom Slemmestad den nye store møteplassen Idrettslag i en eller annen form</p> <p>Hva skjer med frivilligheten? Tror den vil bestå fordi samfunnet ikke har råd til å betale all velferd.</p>

Oppgave 3 Rådmannens tale på Innbyggertorget

Gruppe 1

- Nye Asker er attraktiv for barnefamilier
- Kommunikasjon mellom de ulike stedene i kommunen er bedret
- Bygget flere boliger og leiligheter
- Mer grøntarealer
- Flere og flere eldre er en utfordring
- Gjensidig avhengighet mellom generasjoner

- Nye Asker-app
- Bytte tjenester
- Legge ut tilbud og etterspørsel: barnevakt trengs (med og uten betaling) og vennegjeng som møtes der alle kan bli med
- Info om arrangementer
- En plattform som hjelper folk med å være aktive innbyggere
- Bedre markedsføring av tilbudene

Gruppe 2

Vi har mistet mange arbeidsplasser som har blitt automatisert. Dette gjelder ikke minst i servisebransjen, hvor vi spesifikk har jobbet hård for å unngå butikkdød.

Problemstillingen med Infrastrukturen er midlertidig løst, eller vil bli løst, da utbyggingen av nye E-18 utbyggingen er i full gang og den forventes ferdigstilles hele to år før nummert. I tillegg til E-18 transportere «Asker-båtene» daglig 25.000 personer inn mot byen(Oslo). De siste to årtider er antall av syklende likeledes eksplodert.

Vi har ny bygget ut de tettstedene, som var våre fokusområder i 2019/2020. Dette med smarte og innovative boliger med eksempelvis grønne tak, boliger med minimale lokale utslipp og boliger løsninger tilpasses kommunes eldre beboere. Jeg ønsker å fremhev at vi har bygget Norges første bærekraftige boligsameie på arealene til Asker golf. Golfbanen har blitt endret tilbake til dyrket mark, som gjør at boligsameiet nesten er helt selvforsynende. Produksjonen av eneboliger har gått kraftig ned.

Den største utfordringen vi har hatt i forhold til boliger er fortsatte utfordringer omkring energi behov, og tilrettelegging av et lukrativt kollektivt transporttilbud. Vi har også slitt med å få tilstrekkelig store og egnete tomter til byggeprosjektene våre. Bøndene har gitt mer motstand enn ventet.

Det er imidlertid en stor glede å kunne meddele at vi i dag har 100% null-utslipp på alle byggeplasser i hele kommunen.

Det har vært en betydelig befolkningstilvekst i kommunen etter at Universitetsbyen Asker ble etablert i 2030. Etableringen at UI Asker og også medført at vi i dag har fått flere realfag skoler/linjer og igjen her medført at de nyutdannede etableres seg i Asker kommune.

Av kulturelle tilbud/møteplasser ønsker jeg især å fremheve den rullerende festival som flytter fra plass til plass (innad i kommunen).

Gruppe 3

- Vi er stolte av det nye helsehuset på Filtvedt. Et etterlengtet bygg og tilbud for våre eldre innbyggere.

- Vi har planlagt en sykkelvei rundt hele halvøya – tidligere Røyken og Hurum
- Vi har fått ambulansetjeneste i Tofte/Filtvedt – Stasjonert
- Større frivillighet gjør det attraktivt å være frivillig
- Frivilligheten er en utfordring, og vi kommer til å satse mer på de som ønsker å bidra med frivillighet!
- Vi trenger flere mindre boliger/leiligheter for å få de eldre ut av eneboligene sine
- Vi kommer til å bygge flere felles generasjonsboliger hvor det er plass til mange generasjoner i et bofellesskap
- Vi har sett at de flotte innbyggertorgene må utvides, de er mye brukt og har flere funksjoner enn vi først tenkte
- Vi har klart å få til el-ferge som går helt ut til Filtvedt Brygge – flott for pendlere!
- Fy søren, vi tenkte riktig på Billingstad!
- Genialt at vi gikk tilbake til striperegulering, spennende å se utviklingen
- Vi har fremdeles noen utfordringer med tredje boligsektor.
- Se så fin Asker-Elva har blitt
- Nå som første byggetrinn på Føyka snart kommer til utførelse
- Nå som E18 nesten er ferdig til Drengsrud
- Røykenveien, JA, vi må jobbe mer her
- Råd: tenke stort
- Nye utfordringer:
  - o Etablering av mange private aktører på helsemarkedet. Det har blitt stor forskjell i kvalitet på helsesenter til eldre
- Gratulerer til Asker Seniorklubb som kom på 3. plass i NM i Battle Royale
- Muligheter:
  - o Bli en del av «Stor-Oslo», med andre ord – ikke bare barnefamilier som flytter hit
  - o Åpner for mer industri
  - o Energiproduserende bygninger
  - o Mikrohus
- Jobbe med videre:
  - o Livstilrelaterte sykdommer er et stort problem. Må gjøre det enklere for alle å komme seg ut, bruke marka, gå tur, sov. Satsing på turområder
  - o Å få et bedre kollektivtilbud, men våre el-busser går nå i hele kommunen
- Vanskelig:
  - o Eldre befolkning, avhengig av Oslo for pleiere
  - o Trafikk og kollektivt, infrastruktur, for lite kapasitet
  - o Bedre folkehelsen
  - o Økningen av pleietrengende
  - o Boligpriser
  - o Konservative innbyggere/politiske krefter

- Økonomi
- Plass
- Løst:
  - Integrert de 3 kommunene
  - Fått levende sentre
  - God dekning på ladepunkter
  - Blitt enige om smarthusstandard
  - Mange bedrifter fra IT-Fornebu er nå i ferd med å etablere seg. 500 Askerbøringer ser frem til kort arbeidsvei
  - Future hus
  - Digitale arenaer
  - Utbygging av boliger
  - Flere el-biler og på hydrogen (bilparker)
  - Boliger til alle
  -
- Viktig:
  - Bygge arbeidsplasser
  - Kommunikasjon – trafikk og kollektivt!
  - Fortsatt føre grønn politikk
  - Sentralisering av prosesser
  - Regional holdning til nasjonale/internasjonale føringer

Gruppe 4

Gruppe 5

Gruppe 6

Tilbakemeldinger gruppe 3:

- Siste samling bør ha fokus på det neste året – det som kommer ift. Sammenslåing
- Helt grei arbeidsform, men åpner ikke for debatt
- Spennende å jobbe i grupper. Får mange innspill når det er individuell jobbing først og deling etterpå.
- Har fungert bra
- Tar litt tid å komme i gang
- Kommer opp mange gode ideer og tanker
- Bra at det påpekes at man ikke må bli enige
- Bedre workshop denne gangen, tydeligere oppgaver
- Fungert meget bra å jobbe på denne måten. Bedre med lik aldersoppdeling, ble mer effektivt
- Ha nok mat til alle deltakerne!
- Ellers veldig bra opplegg

Workshop nr 3 med innbyggerpanelet

08.04.2019

Teglen kultur- og kirkesenter, Spikkestad

Oppsummering

Om workshopen

Innbyggerpanel

Som en del av involveringsarbeidet med kommuneplan for nye Asker har Fellesnemda besluttet å gjennomføre tre workshoper med et innbyggerpanel med 40 innbyggere fra hele kommunen som representerer befolkningen i kommunen på en god måte. Deltakerne er rekruttert ut fra anonyme lister som ble laget i forbindelse med innbyggerundersøkelsen, som kun er basert på alder, kjønn og geografi.

Tilstede:

Fra administrasjonen: Marit Røyneberg, Hege Oshaug, Marit Aaby, Jan Erik Lindøe, Tor Arne Midtbø, Øydis Jahren, Bente Flygind (innledning), Ingunn Ramsfjell (innledning), Ingrid Blichfeldt (innledning), Gyrid Mangersnes

Agenda:

Innledning og velkommen

Oppgave 1: Hvilke tjenester trenger vi i fremtiden? (Både kommunale og andre)

Oppgave 2: Hvordan kan vi jobbe sammen for å utvikle gode tjenester i fremtiden? Bruk det dere kom frem til i oppgave 1 og jobb videre med noen dere velger ut.

Oppgave 3: Hvordan må byggene utformes og plasseres i lokalsamfunnene for både å romme gode tjenester og være mer enn bare et bygg?

Oppsummering, utdeling av gavekort, takk for innsatsen.

Sammendrag

Oppgave 1: Hvilke tjenester trenger vi i fremtiden? (Både kommunale og andre)

Innbyggerpanelet beskriver mange tjenester vi kjenner i dag; opplæring, helse og omsorgstjenester, infrastruktur som vei og vann, transporttjenester, tjenester som bidrar til at innbyggerne kan leve gode liv lokalt med aktiv fritid og læring hele livet. Det er tilstrekkelig med tilbud lokalt. Det er tilstrekkelig og gode møteplasser for mennesker i alle aldre. Det er gjennomgående at tjenestene beskrives med økt fokus på innbyggernes behov – tilpasset samfunnsendringer som klimautfordringer, demografiske endringer med flere eldre som en ressurs i lokalsamfunnene, økt mulighet for deling av alt fra transportmidler til utstyr. Tjenestene beskrives med utgangspunkt i at de er der innbyggerne er; i lokalsamfunnene, og i hjemmene når det er nødvendig. Transportbehovene vil være i endring, men det er gjennomgående at vi kommer til å trenge transport, og at den må være hyppig nok, smart, og tilpasset utvikling av nærsentre og byggemønstre. Panelet beskriver et bolig mangfold som gjør at man i ulike faser kan finne tilpassende boliger, boligsammensetninger som fremmer fellesskap og en mangfoldig sammensetning av befolkningen i lokalområdene. Opplæringsløpene beskrives som mer tilpasset ulike behov gjennom livsfaser. Samkjøring av ressurser bidrar til økt bærekraft. Den sosiale bærekraften styrkes gjennom at flere deltar og bidrar i lokale fellesskap, gjerne på tvers av generasjoner. Innbyggerne får informasjon digitalt, og ved innbyggertorgene

Oppgave 2: Hvordan kan vi jobbe sammen for å utvikle gode tjenester i fremtiden? Bruk det dere kom frem til i oppgave 1 og jobb videre med noen dere velger ut.

Botilbudene og møteplasser bidrar til at flere møtes og deltar på tvers av samfunnet. Det er bedre samarbeid mellom ulike tjenester rundt innbyggerne i lokalsamfunnene. Kommunene bidrar med fasilitering og gode rammevilkår for å kunne delta og ta medansvar. Botilbud på tvers av generasjoner, delingsmodeller, bofellesskap m.m.

I de kommunale tjenestene deltar ulike grupper som frivillighet, besteforeldre, pensjonister inn i tjenestene på tvers av generasjoner. Brukergrupper kobles mot hverandre, for eksempel barnehagebarn sammen med beboere i omsorgsboliger/sykehjem. Det er større variasjon i utdanningstilbudene, noe som bidrar til at flere utdannes.

Bedre transportløsninger som følge av samarbeid mellom selskapene, bil- og sykkeldelingsordninger, samkjøring, bruk av fjordene. Samarbeid mellom utbyggere, kommune, veibyggere, innbyggere og bedrifter gir bedre veier raskere.

God informasjon og involvering, respektfull holdning i dialog og partnerskap, gode kår for frivilligheten gjør det enklere å samarbeide. Bruk av belønningssystemer som fremmer deltakelse og samarbeid. Kommunens

tjenester samarbeider mer og bedre med innbyggere og brukere av tjenester. Innbyggertorgenes rolle som arena og kobler er viktig. Frivilligheten er viktig for å skape gode aktivitetstilbud.

Oppgave 3: Hvordan må byggene utformes og plasseres i lokalsamfunnene for både å romme gode tjenester og være mer enn bare et bygg?

Sambruk av store sentrale lokaler i nærmiljøene, gjerne nær trafikk-knutepunkt. Lokaler med funksjoner knyttet til kommunens tjenester åpnes for andre aktører etter skoletid el.l. Kombinere tjenester som tradisjonelt har hatt hver sine bygg for å øke sosial sammenheng og kvalitet i flerbruksmulighetene. Kombinere offentlig og private aktører og –bruk.

Kombinasjon av ulike funksjoner for ulike aldersgrupper i samme bygg bidrar til sosial sammenheng. For eksempel studenthybler på sykehjem, barnehage og sykehjem i samme bygg. «Nesten alt kan sambrukes bare det er gjennomtenkt»

Bruke takene til spennende tiltak. Flere bygg i tre.

Ha arealer for uorganisert aktivitet i tilknytning til skoler og andre flerbruksbygg for å styrke møteplasskvalitetene.

Formålsbygg som passer godt i landskapet, respekt for lokal byggeskikk og arealer gir lokale særpreg.

Oppsummering av gruppearbeid

Tema	
<p>Oppgave 1 Framtidas tjenester</p>	<p>0 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gratis barnehage • helsetilbud <p>10 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skole • lokalt fritidstilbud • helsetilbud <p>20 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> • læring for yrkeslivet • lokalt fritidstilbud • utvidet kollektivtransporttilbud • rimelige boliger, bokollektiv, • bred befolkningsmix i boligområdene, tilrettelagt for delingsøkonomi (eie/leie, bil, sykkel, tjenester...) • lokalt service-, handels- og tjenestetilbud • helsetilbud <p>30 år, 40 år, 50 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> • læring for videreutvikling i yrkeslivet • utvidet kollektivtransporttilbud • rimelige boliger, bokollektiv, boliger for aleneforeldre og småhusholdninger • bred befolkningsmix i boligområdene, tilrettelagt for delingsøkonomi (eie/leie, bil, sykkel, tjenester...) • annen støtte til aleneforeldre • lokalt service-, handels- og tjenestetilbud • lokalt fritidstilbud • helsetilbud <p>60 år, 70 år, 80 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> • læring rettet mot språk, interesser, kunst • utvidet kollektivtransporttilbud • boliger rettet mot småhusholdninger, bofellesskap, bokollektiv • bred befolkningsmix i boligområdene, tilrettelagt for delingsøkonomi (eie/leie, bil, sykkel, tjenester...) • lokalt service-, handels- og tjenestetilbud • lokalt fritidstilbud • helsetilbud <p>90 år, 100 år:</p> <ul style="list-style-type: none"> • utvidet kollektivtransporttilbud • boliger rettet mot småhusholdninger, bofellesskap, tilrettelagte boliger, sykehjem • lokalt service-, handels- og tjenestetilbud • lokalt fritidstilbud • helsetilbud

	<ul style="list-style-type: none"> • Frivillighets-muligheter/tilskudd finansiert av kommunen. Eks. Forskjønningsmidler Røyken kommune. Innbyggere får mulighet til å bidra til «forskjønning» • Hjemmehjelp – både vanlig og digital. Kan få hjelp til uten å være fysisk til stede. Bestilling av hjelp, til å handle. Digitalisering av tjenester som kan ytes uten fysisk tilstedeværelse. Annet eks. sykemelding over video/internett. • Bedre samarbeid mellom tannhelse og helse. «Tennene en del av kroppen» • Grunnopplæring i voksenlivet – ikke bruke mer enn en har (gjeldsutfordringer/forbrukslån). • «Kommune-, statsveileder» – Hvor finner man hjelp. Tenke samfunnsopplæring i praksis. • Personlig utviklingskurs, «personlig mentor» • Helsetransport hjemmefra – autonome kjøretøy? • Munnhelsetjeneste i hjemmesykepleien – fokus hjemmeboende • Hjelp enslige eldre. • Robot som hjemmehjelp på fulltid – til eldre «watson» • El-sykkeltilbud i kommunene (lik bysykkel i Oslo) • Mer fokus på psykisk helse i tidlig år (b.hage, skole) • Samferdsel – bedre kollektivtilbud. • Hjelp/tilby tidligere straffedømte ut i samfunnet. Jobb, digital hjelp etc. • Innbyggertorg/servicetorg blir viktig. • Fokus på «utenforskap i rask samfunnsutvikling – hvordan henge med digitalt, (eks. fengselsinnsatte) - Arbeid til alle – utfordrende i fremtiden (teknologi erstatter arbeidsplasser) • Barnehager og skoler • Opprettholde barnehagens fokus- barna vokser fort nok opp • Mer fokus på skole og læring med effektivisering og videreutvikling eks lekser i skoletiden/leksehjelp • Leksehjelp-(innvandrere, nye innflyttere til kommunen • utdanningstilbudet blir viktigere - mye blir mer automatisert
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • velkommentjenester. Innvandrere/innflyttertjeneste som sørger for at nye raskt føler seg velkommen og ivaretatt • samkjøring av ressurser - bærekraft • byråkratiet må reduseres og tjenester digitaliseres for å dekke behov • Kompetansesenter for å utvikle seg innen faget - Ikke så kostbart for deltakerne å ta videreutdanning • Helsevesenet • Omsorgstjenester • Sykehus, tannlege, sykehjem, ambulanse • Boliger med bemanning • Sosiale tjenester (NAV) • Sosiale tjenester - for mange hårreisende historier • sosiale tjenester eks barnevern/NAV/psykisk må samkjøres for å gi et helhetlig tilbud • bedre barnevern • helseutfordringene pga inaktivitet er store. Tjenester/lavterskel som motvirker dette. Tenke nytt! • psykologtjenester • teknologi hjelpetjenester • Vann og avløp • vann og avløpstjenester - kritisk infrastruktur - klimatilpasset • Flomsikring- klimatilpassede tjenester • hjelp etter ekstremvær • Tjenester som gjør det enklere å jobbe i nye Asker- slippe pendlertilværelsen • Tjenester som kan hjelpe til ved ekstremvær • samkjøring av ressurser- bærekraft • ressurs delingstjenester- dele oppgaver • mer dele-tjenester • kommunale tjenester må automatiseres • 24 timers åpne tjenester - alt tilgjengelig • Sirkulær økonomi tjenester - (ideelt om renovasjon opphørte som behov) • transporttjenester (tog, buss, kollektiv) • kollektivtransport • for å snu pendlerstrømmen- tjenester som gjør det enklere for innbyggere i "nye Asker" • transporttjenester må tilpasses tiden og kunne være variabel/allsidig • allsidige transporttjenester (er transport en kollektiv oppgave) • Taxi • Bildelingstjenester - nye transporttjenester-deletjenester generelt
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Tilpasset arbeid for eldre- slik at de kan stå i arbeid lengre • Mange eldre og mange som ønsker å bidra • Videreutvikling av hjemmetjenester • mange eldre er friske og ønsker å bidra • aldershjem • pensjonist tjenester • eldre bor lengre i egen leilighet - jo lengre det går før de havner på gamlehjem, jo bedre • mer spesialisering til aldershjem/sykehjem. De som kommer er sykere • smarte boliger/hjem • Digitale tjenester - utvikling for eldre innen data bruk • teknologi hjelp - det går fort og vi henger ikke med • videreutvikling - effektivisering av hjemmetjenester - friskere eldre • tilpasset arbeid for eldre, man lever lengre • gravferdtjenester- miljøvennlige • Integrering av nye innbyggere, lære seg norsk? • Rent vann • Rent vann og kloakk • Veidrift • Barnehage • Trafikksikre ferdselsårer • Veldrevne idrettslag • Bedre organiseringen • Universelt utformet nærmiljø • Oppfølging av de svakeste i skolen • Avfall/reovasjon • Kollektivtransport • Sosiale møteplasser for de over 40 • Ungdomsklubber • Gode bofelleskap • Skole • Ungdomsklubber • Rehabiliterer hørselsskader / • Integreringstjenester • Tidlig innsats på flere områder skole, helse • Opplevelser i nærmiljøet / lavterskel kultur • Eldreomsorg – hvem som skal ta vare på alle ? • Flere fastleger • «den gamle» husmorvikaren – noen som kan se til en når en kommer hjem etter sykehus (tilbud utover hjemmesykepleie) • Besøksvenn – også for andre «homestart» for voksne
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Homestart /familiehjelp • Flere helsesykepleier • Barselbesøk, helsesøster, barnehager med ulike profiler - valgmuligheter, vann- og avløp, språkopplæring, lære om samfunnet – få alle med, noen som hjelper til og overvåker digital kommunikasjon ift barn og unge- motvirke digital mobbing – kunnskap hos voksne, Sfo med aktiviteter f.eks ved frivilling arbeid av pensjonister, kulturskole, speider, musikk, idrett, gang- og sykkelveier, leksehjelp, svømmeopplæring til alle (nok kapasitet i svømmehaller), kino • Ungdomsklubb, v.g. skole med mulighet for å velge variert og skifte fagretning, møteplass der ungdom finner voksne å snakke med • Familievern, støtte til de som trenger veiledning, familievenn • Sykehjem, hjemmesykepleie, omsorgsboliger, eldretilpasset bolig, ikke ventelister for palliativ behandling i eget miljø – økt kapasitet, installere digitale tjenester for eldre, dagplasser med aktiviteter, dagplasser for demente, vinservering på sykehjem, • Bibliotek med digital hjelp på alle innbyggertorg • Gravferdstjenester • Kommunikasjon som ikke krever at man må kjøre bil til innbyggertorget, god infrastruktur, informasjon på papir – hvordan kan det erstattes for de som ikke mestrer det digitale og betalingstjenester for de som ikke mestrer , bringetjenester • <i>Fellestjenester uavhengig av alder:</i> • Sykehus, snørydding, vedlikehold av vei og idrettsanlegg, renovasjon, møteplasser for alle aldre, brukerstyrte servicetjenester der private bidrar, leger, politi (i butikk?), psykologtjenester – rus og psykiatri , passkontor uten ventetid, kulturhus • Tilrettelegge og utvikle undervisning til dagens nivå = mer digitale verktøy • Tilbud i nærområdet, idrett og kultur spes i noen deler av kommunen • Møteplasser for sosialt fellesskap avhengig av alder • 60+ folk bør kanskje tenke at de kan være til nytte innen næringslivet osv, ikke bare sette seg ned, aktivitet som motivasjon, senter, møteplasser, koble folk • Man holder seg friskere ved å bruke hjernen, ikke bare sette seg ned å se på TV • Uansett aldersgrupper er det en del funksjoner som må samles, bank, butikk,
--	---

	<p>osv – det man trenger til daglig. Må ligge nært de lokalsentrene man har valgt hvis ikke må kommunikasjonen bli bedre.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nabohjelp mm var bedre før, vil ha tilbake lokalt engasjement, kommunen tilrettelegger • Utvikle kulturskolene, der står ungene i kø • Tilrettelegge transporttjenester / kollektivtransport, eks taxi internt i Asker til togstasjonen var dyrere enn toget til Bergen. Minibusser, matebusser, enkel booking • Sosiale møteplasser lokalt for ulike aldersgrupper • Økt innsats for å ta vare på lokal frivillighet, ansvar og omsorg for nærmiljøet • Ha en sentral hvor man kan tilby tjenester og søke tjenester • Bare et sted / en klubb hvor man kan sette seg ned å lese en avis osv • Servicebolig for de som ikke er syke nok, men ikke kan bo hjemme lenger – bygg flere • Må ta hensyn til de eldre når det gjelder digitalisering, bør også være andre alternativer for de som ikke mestrer det digitale, tungt å lære data når du er 70
<p>Oppgave 2 Hvordan jobbe sammen for å skape gode tjenester</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnskapsdeling ved at ulike aldersgrupper kan benytte sin kompetanse til å lære opp andre grupper, ungdom lærer eldre i data, eldre lærer yngre i historie, hverdagskunnskap (personlig økonomi, samfunn mm), språk, geografi etc. • Etablere botilbud der ulike generasjoner og ulike husholdningsstørrelser bor sammen og hjelper hverandre (delingsøkonomi). • Benytte eie til leie modeller for innpass i boligmarkedet. • Markedsføre nye boformer og nye bofellesskap gjennom sosiale media, tv, innbyggertorg etc. • Etablere kontaktpunkter i nærmiljøene med informasjon om aktiviteter, arrangementer, botilbud etc. F.eks innbyggertorgene. <p>Spørre! Forandre -For/andre 1) Bedre samarbeid mellom tannhelse og generell helse: Hvem samarbeide med:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Tannlegekontor - Fastlegen - Skolen - Barnehage - Sykehjem/hjemmesykepleie - Regulerings-tjenesten - Pårørende - Forsvaret <p>Hvordan: Kjernejournal, tannhelse som en del av kommunehelsetjenesten, tannlegebesøk på skole,</p> <p>2) Frivillighetsmuligheter finansiert av kommunene f. eks. forskjønningsbidrag</p> <p>Hvem samarbeide med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innbyggerne - Innbyggertorg - Foreninger og velforeninger - Skoler, SFO - Lokalt næringsliv <p><i>Hvordan: plante blomster i vellet, hekk på lekeplass, friluftsområde, rundt fotballbanen. Kan gjerne også benyttes og utføres som del av skolehverdagen/SFO-tid</i></p> <p>Behov; «kommunekalender»/aktivitetsplanlegger. Del av skolehverdagen Informasjonsflyt via sosiale medier, skjerm i butikker som drives av kommunene (oppdaterer info digitalt)</p> <p>1.Omsorgstjenester - både barn og unge</p> <ul style="list-style-type: none"> ● koble eldre og frivillige i skole og barnehage ● åpne opp for arbeidstrening, praksis ● besteforeldre i skolen. Ikke møt alt med barrierer, utfordringer- finne løsninger på dem ● bruke de verktøyene som finnes for god samhandling - eks SamPro ● Jobbe mer med PPT, idrettslag etc for bedre miljø og variasjon i lokaltilbud ● aktivt tilrettelegge for møteplasser mellom generasjoner, innbyggertorg, frivilligsentraler ● koble barnehagebarn mot pensjonister. Verdifull læring for barn. Selskap og underholdning for pensjonister ● bruke eldre mer inn i skolen, mer enn som eksamensvakt ● barnehager i samarbeid med eldrehjem. Spes ved høytider ● jobbe mer med PPT, idrettslag etc for bedre miljø og variasjon i totaltilbudet ● utvikle tjenester som blander barn og eldre ● ta bort aldersgrensene- idrettslag, seniorforeninger. Mer fokus på idretter der
--	---

	<p>barn, voksne og eldre kan delta sammen. Eks badminton, tae kwon do etc</p> <p>2.Omsorgstjenester - eldre</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Hva kan gjøres for at de eldre skal kunne bo lengre hjemme ● Nabohjelp. Eldre hjelper eldre ● åpne opp for frivillige i tjenestene våre jf- sykehjem søker babyer ● få pensjonistene på banen - seniorer er kjemperessurs ● gi eldre gode møteplasser til å møte barn/ungdom ● bidrag som kan hjelpe eldre å bo hjemme lengre- bedre helse. Disse må jobbe sammen for å få det til. De eldre, pårørende, kommunen, naboer <ul style="list-style-type: none"> ○ organisert nabohjelp ○ kartlegge hvem som ikke har nettverk/noen som vil hjelpe ○ nabohjelp- gå tur, lage mat, besøke ○ nabohjelp- ta ut søpla ○ kommunikasjonsmuligheter ● Se på alternative utdanningsgrupper for å bedre variasjon i tilbudet ● jobbe med skoler i forhold til helseutdanning – statusendring <p>3.Transporttjenester. Infrastruktur</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Bedre busstilbud innad i kommunen og til byene ● utvide kollektivtransport utover buss og tog (el sykler, ubertjenester, bildeling) ● samkjøringskultur legge til rette for dette ● samarbeide med transportselskaper, lokalbefolkning/fylket for å øke dekning av kollektivtransport ● bruke fjordene (Oslo- drammensfjorden) ● jobbe med bedrifter, utbyggere, innbyggere, veibyggere for å få et forbedret vegnett ● kommunen "kjøper" bilen tilbake mot økt/gratis kollektivtilbud - denne var spenstig ● "matebusser" som går faste ruter mellom hjem og tjenester ● Oslo nøkkelen - et eksempel å bygge videre på i kommunen <p>4. Generelt</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Lytte til hverandre ● dele erfaringer ● se framover ● se tilbake på historien ● se og lær ● lytte til barn
--	---

- lytte til alle parter
- informasjonsmøter
- Medvirkning
- Involvere innbyggere i kommunale prosesser
- invitere inn - mer partnerskap
- gi frivillige gode kår
- /åpne opp for frivillige - aktører i tjenestene /virksomhetene
- Finne aktiviteter som kan føre gamle og unge sammen
- utvikle tjenester hvor vi blander gamle og unge
- koble tjenester opp til belønning
- Arbeidsledige - hva med arbeid som yter service til samfunnet - Gjøre samfunnstjenester mens du venter på en jobb
- barn unge utenfor systemet? Hjelp til utdanning, arbeid, sysselsetting
- Koble tjenester med små belønninger - bussbillett, kino- hjelper på motivasjonen til unge som ikke helt er filantroper
- TF mottakelses team for flyktningfamilier
- se på alternative utdanningsgrupper
- Kommunalt FAU- samhandle FAU'ene evt andre aktører
- Synliggjøre de gode eksemplene, heie mer og dele mer
- hjelpe innvandrerfamilier med høyt utdannede mor og far til å komme seg på samme utdanningsnivå
- bruk sunn fornuft
- gi frivillige gode kår - noe økonomisk tilskudd til koordinering

Tidlig innsats –

- Helsekontroll, hjemmebesøk,
- kortere vei mellom de som skal hjelpes,
  - Nabo – si i fra / bry seg hvis det er noen som sliter
  - Sette inn lavterskeltilbud – vurdere enkle grep før en griper inn med «tyngre tjenester»,
  - Stabil arbeidskraft – kontinuitet
  - Opplæring av «foreldrerollen»
  - Mat på skolen
  - Alle må bidra i felleskapet
  - Kommunen må jobbe tverrfaglig – sette dette i system

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Foreldre tas med i barnehagen for egen observasjon av sitt barn – for å unngå konfrontasjon – forklare og vise utfordringer ○ Feil diagnose – har vi for mange spesialister som utredere ○ Mer konsultasjoner med brukergrupper – lytte til problemstillinger – skreddersy mer hjelp til de behov som trengs også for selvhjelp <p>Ansatte bli bedre kjent med andre arbeidsplasser / profesjoner og deres oppgaver og utfordringer</p> <p>Aktivitet på tvers av alder og møteplasser, hvordan forebygge og holde seg aktiv, sosiale møteplasser, mobilitet - , gjøre det enkelt å være frivillig, organisere byttetjenester f.eks. leksehjelp - korkonsserter mot lån av øvingslokale, informasjon om hvordan å bli frivillig</p> <p>Innbyggertorg som informasjonsansvarlig og koordinering av frivillighet og aktiviteter, tilrettelegging som krever mindre organisering og penger for å drive frivillighet, kunne lede aktiviteter for barn og ungdom og slippe pengeinnsamling/leieutgifter i kommunale lokaler.</p> <p>Et innbyggertorg som kan brukes til forskjellige møter og formidle kontakt. En direktør med ansvar for samarbeid med frivillighet og medborgerskap kan sikre likeverdige tjenester i innbyggertorgene.</p> <p>Innbyggertorget som mottaker av innbyggernes innspill til politisk utvalg og tar innspill om tjenester som er ønsket/et behov.</p> <p>Konkurransen om å være årets innbyggertorg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan utvikle transporttjenester <ul style="list-style-type: none"> ○ Kommunen utvikler servicebuss, ringbuss, matebuss ○ Oslo – Lions har utviklet en transporttjenester for alle – nærområdet ○ Kobling mellom frivillighet og de som trenger transport ○ Servicetorget (innbyggertorget) kan være bindeleddet ○ Bedre kollektivt rutetilbud ○ Ulike typer bildelingsløsninger ○ Utvikle en app for samkjøring ○ Er det to eller flere i bilen slipper man å betale bompenger • Forebyggende helsetjenester
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Full status blodprøver to ganger i året for å være tidlig ute • Aktivitet og samhandle om friluftstilbud • Informasjon fra kommunen om hva den enkelte kan gjøre selv • Mye billigere for en kommune å gi forebyggende helsetjenester • Hvordan øke aktiviteten • Idretten, speideren, jeger og fiskeforeningen • Erfaringsutveksling mellom de ulike delene av kommunen • Turgrupper, turistforeningen, • Inkludere og inspirere nye landsmenn ift deltagelse i aktiviteter • Integreringsarbeid, bruke disse arenaene aktivt
<p>Oppgave 3 Utforming av fysiske bygg og anlegg for sambruk (eksempler)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Teglen</u> • Kirke, konserter, LAN (gaming unge), basket, idrett, klatrevegg.... Booking gjennom kommunen. • <u>Heggedal fabrikker</u> • Galleri, konserter, barnehage, skole (kunstskole), LAN • Skole: tannhelsesenter og fastlege • Hvor? Knutepunkt ref. Tandberg (<i>Hvor plasseres – der det bor folk, transportknutepunkt</i>) • Felleskjøkken m/samarbeid om mat. (<i>Mange som spiser alene</i>) • Fellesverksted – (<i>Eks. Røyken videregående, har eget sveiseranlegg som kun brukes få timer per uke. Gjøres tilgjengelig for innbyggere? Sharing is caring. Utnytte byggene man har</i>) • Eldrehjem/Barnehage i Åros • <i>Utnytte byggene som finnes Utforming – bra med flerbruk. Bygg har flere funksjoner - Røykenbadet er et godt eksempel</i> • <i>Togstasjonen – unytte bygg i tilknytning til togstasjon?</i> • <i>Mulig med bedre utnyttelse av Hvalstrand bad. Andre aktører inn i tillegg til restaurant?</i> • <i>Flere tjenester inn i Innbyggertorget</i> • nøkkeltjenester i kommunen er organisert i samme bygning

	<ul style="list-style-type: none"> • samlokalisering av lignende tjenester - konsultere fagfolk • mixe ulike formål for å stimulere til møter på tvers • oppfordre til fullservicebygg med flerbruksmuligheter (gårdeier har lov til å tjene på det) • flerbruk barnehage, kafe, skole. I tillegg til å fungere som kafe kan den tilby kantinetjenester til skole. Skolen kan bruke til matlagingsfag • i nærheten av kollektivtransport • fokusere på coworking • tillate spenstig bruk av tak • regulere • universell utforming • barnehager i sykehjem • lett tilgjengelighet - direkte adkomst til ulike funksjonsrom i på f eks skoler • lurt med flerbruk ifht skoler - inngang /tilgjengelighet til f eks bibliotek, sløyd etc • flerbruk • deling - generasjonsbolig • regulere bonusarealer inn i bygg - krever utadrettet virksomhet • knytte mikromobilitet til bygg • regulere stripete - flere funksjoner i ett bygg • bygg med flere formål - skole/bhg - eldrehjem/bhg • bygge sykehjem/innbyggertorg/barnehage i samme bygg med flere fellesrom arealer - møteplasser både inne og ute • barnehager ved siden av sykehjem • aldershjem • Kafè på sykehjem • Videregående skole i sentrum • Flerbruk av kulturhuset • Kombinere offentlig privat – bolig og helse, skole, barnehagetjenester • Overdimensjonere off.infrastruktur – for å imøtekomme befolkningsvekst • Endre/lemper lover og regler for byggekrav slik at en kan få testet ut nye ideer • Bygge som en camping-plass (lite tett og sosialt) :) • Gjenbruke offentlige areal, eks. gamle sykehjemsinstitusjoner • Studenthybler og sykehjem er god idè • Skolene som inneholder arenaer for uorganiserte uteaktiviteter (eks. sandvolleyball)
--	---

- Hurum helsehus rett ved en barnehage (Gulspurven) – noe som kan utnyttes i samarbeid ?
- ROS-arena rett ved ungdomsskolen
- Slemmestad ungdomsskole er mye brukt til aktiviteter
- Byggets tilknytning til nærmiljø, sentral beliggenhet og nær buss/tog
- Nesten alt kan sambrukes bare det er gjennomtenkt
- Musikkutøvelse sammen med sykehjem
- Bolig for alle aldersgrupper er positivt. Ulike boenheter i samme områder for studenter, familier med barn, eldre der det også kan være kafé, butikk, innbyggertorg, kulturlokaler, bibliotek
- Formålsbygg som passer godt i landskapet, respekt for lokal byggeskikk og arealer
- «Alt på ett sted» for de eldre.
- Skoler og idrett passer sammen i utkanten av sentrum
- Byggets utforming og innhold bør innby til allsidige aktiviteter for ulike aldersgrupper (eksempel på Tofte ble nevnt)
- Uteområder som kan brukes om kvelden ved skoler og barnehager, skolehager, sansehager
- Grønnsakhage (f.eks. på tak)som kan levere mat til f.eks. alders-/sykehjem

Bærekraft, ulike tjenester i samme bygg, tenk ut ifra der hvor du bor, gode ideer til fremtidens formålsbygg

- Kjøpesentrene får god plass ettersom internett overtar og forretningene går konk, kan slås sammen med kultur og aktiviteter
- Bygges mer og mer i tre, mer miljøvennlig enn betong, på Tulinløkka bygger man nye hus av gamle resirkulerte
- Sentrale bygg, kjøpesentre og skolene, burde utvikles slik at de får flere funksjoner
- Arbeidskirker, skoler, kjøpesentre
- I boliger som i røyken sentrum, næring i 1 etasje, boliger i øvre etasjer, også muligheter for å leie lokaler til private selskaper, gjesteleiligheter, tre minutter til tog, to minutter til buss
- Sykehjem med studentboliger
- Innbyggertorgene bør ha flest mulig funksjoner, de bør bli formålsbygg